پیرۆز بێت سەرکەوتنی سوپای صدام حسین

ڕۆژنامەیەکی هەفتانەیە
١٠ لاپەڕە
٢٥ فلس

هاوکاری

التضامن

شەقامی الخلفاء
مەیدانی الخلانی
ت ٨٨٧٣٧٩٥/٥ خەت
ساڵی ١٩٧٠ دامەزراوە

دەزگای ڕۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی
بەڕێوەبەری گشتی و
سەرنووسەر
اسماعیل رسول

● دوو شەممە ٢٩ی ئەیلول ١٩٨٠ ژمارە ٥٤٤ ●

● الاثنين ٢٩ ايلول ١٩٨٠ العدد ٥٤٤ ●

ڕێکەوتننامەی ئاداری ١٩٧٥ وەختێ خۆی بڕیارێکی ئازاو ژیرانە بوو . . بڕیارێکی نیشتمانی و نەتەوەیی بوو .

سەرۆکی فەرماندە
صدام حسين

عیراق مەردانە بەرگری لە سەربەخۆیی خۆی دەکات

لە هەڵوێستی بە هێزی و بە توانایی یەوە پێشوازی لە هەموو دەستپێشکەری یەکی ئاشتی یانە دەکەین .

هەمیشە ئێران لە یەک لاوە ڕێکەوتننامەکانی سنووری لەگەڵ عیراقدا هەڵدەوەشاندەوەو هەموو جارێکیش لە بەر حسێبی خاک و بەرژەوەندیمان فراوانی دەبوو .

پێرێ شەو بەڕێز ضياء الحق سەرۆکی پاکستان بە تەلەفۆن پەیوەندی ی لە گەڵ بەڕێز سەرۆک صدام حسین‌دا کردووەو بەڕێز سەرۆک ضياء الحق نیازی خۆی پێشان داوە بۆ ئەوەی سەر لە عیراق بدات و هەوڵ و تەقەلای باش بدات لە پێناوی ئەوەی ئەم ناکۆکی یەی لە نێوان عیراق و ئێران‌دا هەیە بە ڕێگای ئاشتی یانە چارەسەر بکرێت .

ئەوە بوو بەڕێز سەرۆکی فەرماندە صدام حسین پێشوازی ی لە دەستپێشکەری ی سەرۆکی پاکستان کردو هەروەها پێشوازی ی لێ کرد کە بێتە میوانی گەل و حکوومەتی عیراق و بۆی دروپات کردەوە عیراق کە لایەنی بیروباوەڕەکانی سەربەخۆیی و بێ لایەنی دەکرێت ناکرێت بۆ لای شێوازەکانی دەست درێژی کردن لە مافەکانی کەسانی تر و هەڵبخلیسکێت و ئەو ناچار کراوەتە کوشتار لە پێناوی ئاشتی‌دا چونکە کوشتار هەڵبژاردەی عیراق نەبووە بەڵام شێوەیەکی ناچاری بووە بۆ قبووڵ کردنی بەرەنگاری پاش ئەوەی حکوومەتی ئێران لە سەر پشت تێ کردنی مافە ڕەواکانی عیراق لە خاک و لە ئاوەکەیدا بەردەوام بووەو .. جۆرەها چەشنی دەست درێژی ی دژی ئەنجام داوەو بە سوپا دەست درێژی ی کردووەتە سەر سنوورو ئاوەکەی و پاش ئەوەی بە تۆپی قورس هێزەکانی ئێران بۆردمانی شارەکانی عیراقیان کردووە ئەمە وای لە عیراق کرد ناچار بێت داکۆکی لە سەربەخۆیی و سەربڵندی ی خۆی بکات و دەست درێژی کەران ناچار بکات ڕێزی سەربەخۆیی و مافەکانی بگرن .

سەرۆک صدام حسین لە دووانەکەیدا بۆ سەرۆک ضياء الحق ووتوویەتی . . ئێران هەمیشە لە سەردەمەکانی ڕابوردوودا و بەر لە چەندین سەدە لە لایەنەوە ڕێککەوتننامەکانی سنووری لە نێوانی‌داو لە نێوان عیراق‌دا هەڵ دەوەشاندەوەو هەموو جارێکیش لە حسێبی خاکی عیراق و بەرژەوەندی یە زیندووەکانی عیراق فراوان دەبووەوە .

سەرۆکی فەرماندە صدام حسین بۆ ضياء الحق دووپاتی ئەوەی کردووەتەوە کە عیراق کە لە شوێنی بە هێزی و بە توانایی‌دایە پێشوازی لە دەستپێشکەری بە پیرۆزەکەی دەکات و هانی هەموو دەستپێشکەری یەکی ئاشتی یانە دەدات کە ڕێکخراوە نێو دەوڵەتی یەکان ئەوانەی عیراق لە ڕیزیاندایەو ڕێکخراوە ناوچەیی یەکان و دەوڵەتە دۆستەکان ئەنجامی دەدەن .

عیراق بۆ ئەنجومەنی ئاسایشی دووپات دەکاتەوە :

مەبەستمان پاراستنی مافی خۆمانە

شەوی ٢٧ی ئەم مانگە ئەنجومەنی ئاسایشی دەوڵەتان لەسەر خواستی ئەمینداری گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان دکتور کورت فالدهایم کۆبووەوەو لەڕووداوەکانی سنووری ڕۆژهەڵاتی عەرەبی دووا .

لە کۆبوونەوەکەدا بەڕێز عصمت کەتانی جێگری وەزارەتی دەرەوە ئەوەی

بڕوانە : ل : ٧

پەیامنێرەکانی جیهان لە زەوی و زاری ڕزگار کراو

ژمارەیەک لە نوێنەرانی ئێستگەی رادیوو تەلەفزیون و ڕۆژنامەو پەیامنێرە جیهانیەکان پێری سەریان لەو زەوی و زارانە داوە کە هێزە چەکدارە ئازاکانمان لە کەرتی خواروو دەستیان بەسەردا گرتوە هەر لەناوچەی شلامچەوە هەتا شاری موحەممەرە .

ئەو نوێنەرانە سەیری ئەو بنکە سەختانەیان کردوە کە هێزەکانی ڕژێمی فارسی لەبەردەم هەڵمەتی هێزە ئازاکانماندا چۆڵیان کردوەو ئەو چەک و جبەخانانەیان بینی کە لەدوای ڕاکردنیان بەجێیان هێشتوە .

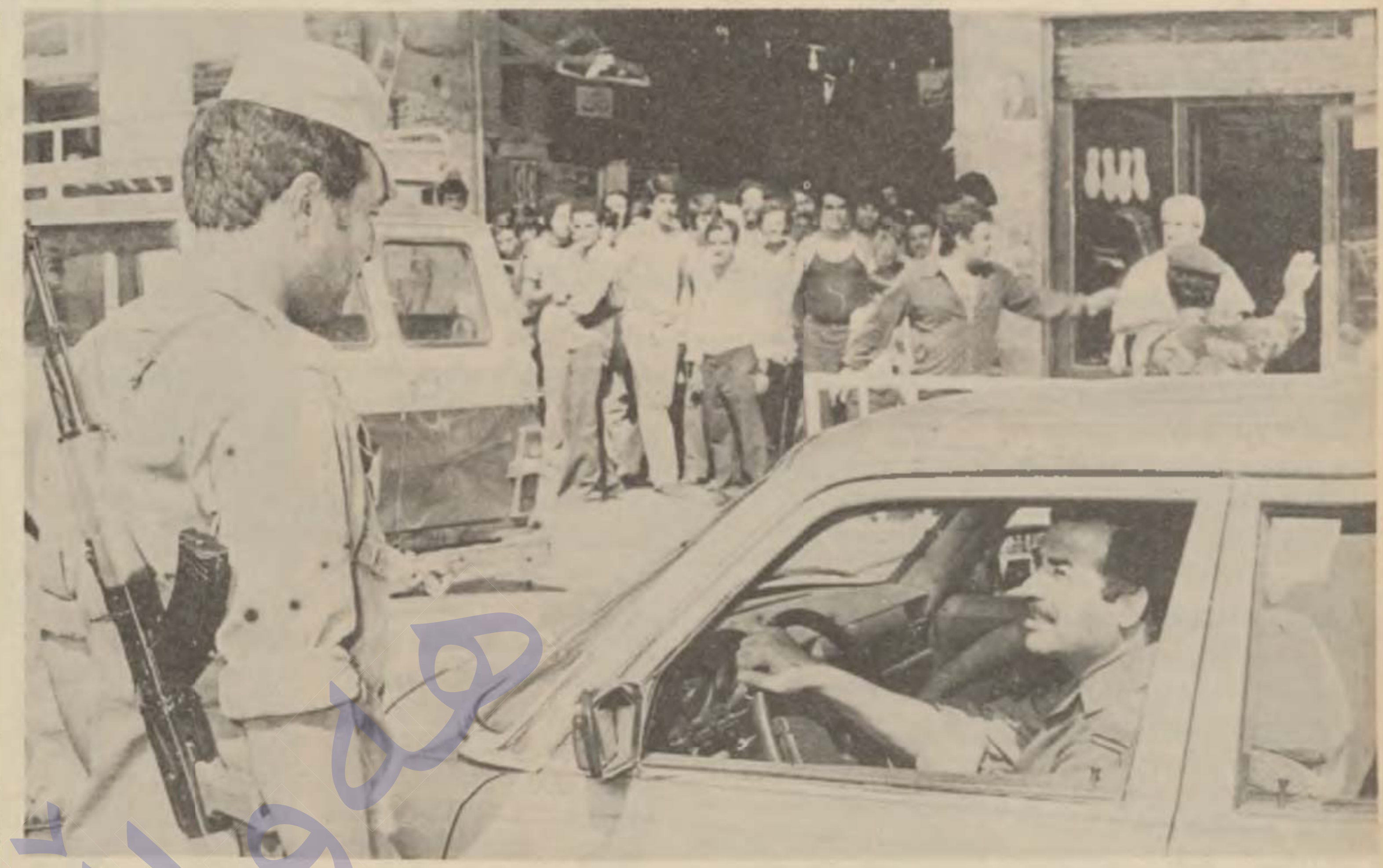

سەرۆکی فەرماندە لە کاتی هێرشێکی ئاسمانی ی دوژمن‌دا گەشتێک بە ناو بەغدادا دەکات

بەڕێز سەرۆکی فەرماندە لە گەشتەکەیدا سەری لە چادرگەی بەرگری شاری لە صالحيه داو لە ئەرکی کاروباری متطوعەکانی پرسی لە چادرگەکەدا دووپاتی گرنگی ی ڕێنمایی کردنی هاووڵاتییان کردووەو لە کاتی سەردانیشی‌دا لە یەکێک لە ماڵی هاووڵاتییەکان فڕۆکەکانی ڕەگەزپەرستی دوژمن شاڵاوێکیان کردە سەر گەڕە میللی یەکانی شاری بەغدا بەڵام بەڕێزی بەدرێژایی ماوەی شاڵاوەکە بەشەقامەکانی شارو گەڕەکەکانی‌دا گەڕا .

لەم سەردانەیدا بەڕێزی ڕادەوەستاو لەگەڵ جەنگاوەرانی سوپای میللی‌دا دەدوواو ئاگاداری ووڕەی بەرزیان دەبوو ئەوانیش بۆ بەڕێزی دووپاتیان دەکردەوە کە لە جەژنی سەرکەوتنەکانی سوپاماندا دەژین کە بەسەر فارسە ڕەگەزپەرستەکان‌دا سەردەکەون .

سەرۆکی بەڕێز سەری لەماڵێک‌دا کە دانیشتووەکانی زۆر ڕێخۆشحاڵن سەبارەت بەسەرکەوتنە بێ وێنەکانی هێزە نەبەزەکانمان و بەڕێزی لە شەقامی ڕەشید سڵاوی ئاراستەی ئەو هاووڵاتی یانە کرد کە لە شەقامەکەدا کۆبووبوونەوە بۆ ئەوەی سڵاو ئاراستەی بەڕێزی بکەن .

بەیاننامە مێژوویی یەکەی ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش بۆ بەربەرچدانەوەی چاوچنۆکی ڕژێمی ڕەگەزپەرستی ئێران

ئەنجوومەنی سەرکردایەتی ی شۆڕش بڕیاری‌دا فەرمان بەهێزەکانی سوپای بەجەرگمان بدرێت دەستی توند لە بنکە سوپایی یەکانی ئێران بوەشێنن بۆ سەرکوت کردنی پیلانەکانی ڕژێمی ڕەگەزپەرستی فارس کە دەیەوێت لە قەمەرەی دەستەڵاتی عیراق بکەوێت بەسەر خاک و ئاوی نیشتمان‌دا .

ئەنجوومەن لە بەیاننامەیەکدا کە ئێزگەکان و تەلەفزیونی عیراق بڵاویان کردوە کە ئەم بڕیارە بۆ وەڵامی بەردەوام بوونی فەرمانڕەوایانی ئێران کوڕەزاکانی مەجووسی یەکان لە کارە سوپایی یە کوێرانەکەیان داو هەوڵدانیان بۆ لە کارخستنی کەشتیرانی لە شط العرب و لە کۆتایی یەکانی‌دا کە دەچنە سەر هێڵی کەشتیرانی لە کەناری عەرەب‌داو هەڵمەتی ئاسمانی چڕو فراوانیان بۆ سەر سوپای پاڵەوانمان و ڕاگەیاندنی نەفیری گشتی و ئاسمانی ئێران بەستن ئەو کارەی کە ئەوە دووپات دەکاتەوە کە ئەوان بازنەی بەربەرەکانی ی سوپایی یان فراوان کردووەتەوە .

بەیاننامەکە ئەوەی ڕوون کردووەتەوە کە هێزە چەکدارەکانی عیراق لەو زەوی وزارەی ئێرانی دەکشێتەوە کە کارڕێکخستنی داکۆکی سوپایی و ئاسایشی سوپاییمان وا پێویست دەکات تیایدابن تەنیا بەوەی کە ئێران دان بە دەستەڵاتمان‌دا بنێت بەسەر خاکی خۆماندا و ڕێزی بەرژەوەندی یە زیندووەکانمان بگرێت .

بەیاننامەکە داوای لە ئەفسەرو سەربازە ئازاکانمان کردووە بەبەزەیی بن لەگەڵ ئەوانەی خۆبەدەستەوەدەدەن و توندوتیژبن لەگەڵ ئەوانەی ملهوڕیتی مێشک و بینایی کوێر کردوون .

ئەمەی خوارەوەیش دەقی بەیاننامەکەیە : ـ

بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان .

بەیاننامەیەک لە ئەنجوومەنی سەرکردایەتی ی شۆڕشەوە .

ئەی گەلی مەزنی عیراق جەماوەری نەتەوەی نەبەردی عەرەبمان

لەو باوەڕەدابووین کە تاقمە فەرمانڕەواکەی ئێران لە پەندەکانی ڕۆژانی ڕابوردوو سوود وەردەگرن پاش ئەوەی هێزە چەکدارە نەبەزەکانمان خاکی داگیرکراومانیان لە سەر سنووری ڕۆژهەڵاتی عیراق ڕزگارکردو پاش ئەوەی دەستەڵاتی نیشتمانی بەسەر شط العرب‌دا گەڕایەوە بەڵام کوڕەزاکانی مەجووسی یەکان ئەوانەی لە کۆنەوە ڕقیان لە عیراق و نەتەوەی عەرەب هەڵگرتووەو دەستیان لە نەخشە گومان لێ کراوەکان‌دا هەیە لە بێ مێشکیتی ی خۆیان و کارە دژە سوپایی یە کوێرانەکەیان‌دا بەردەوام بوون و لە دوو ڕۆژی ڕابوردوودا لە ئەم ڕۆیش‌دا چەند هەوڵێکیان دا بۆ ئەوەی هێڵی کەشتیرانی لە شط العرب و لە کۆتایی یەکانیدا لە کاربخەن ئەوانەی دەچنە سەر هێڵی کەشتیرانی لە کەناری عەرەب‌دا ئەویش بە بۆردومان کردنی کەشتی یە ناسوپایی یە عیراقی و بێگانەیانە کە دێنە نێو شط العرب و لێی دەچنە دەرەوە هەروەها هێرشی ئاسمانی زۆرو فراوانیان کردووەتە سەر سوپای پاڵەوانمان و نەفیری گشتی یان ڕاگەیاندووەو ئاسمانی ئێرانیان بەستووە ئەو کارەی کە دووپاتی ئەوە دەکاتەوە کە ئەوان بازنەی بەربەرەکانی ی سوپایی یان فراوان کردووەتەوەو باریان گەیاندووەتە ڕادەی جەنگی فراوان لە بەرئەوە ئەنجوومەنی سەرکردایەتی ی شۆڕش بڕیاری دا فەرمان بە هێزە بەجەرگەکەمان بدرێت دەستی توندوتیژ لە بنکە سوپایی یەکانی ئێران بوەشێنن بۆ سەرکوت کردنی نەخشەکانیان و نەخشەکانی گەورەکانیان کە دەیانەوێت خۆ لە قەمەرەی دەستەڵات و ئاسایشی عیراقی مەزن بدەن .

ئەی هاووڵاتی یە بەجەرگەکانی عیراق ئەی کوڕەزاکانی علی کوڕی ابی طالب و عمرو حسین و صلاح‌الدين ئەیوبی و مثنی .. ئەی سوپای پاڵەوانی عیراق ئەی روخساری عیراق و ئەی شانازی ی نەتەوەی عەرەب ئەی کوڕەزایانی مثنی و سعد کوڕی ابی وقاص و قەعقاع و خالد کوڕی ولید .. ئەرەتا سەرلەنوێ ئاڵای قادسیەو شکۆمەندی ی پەیامە، عیراق و عەرەب داویانەتە دەستتان و ختوویەتە ئەستۆتانەوە .. ئێمە لەوە دڵنیایشین کە ئێوە شایانی ئەوەن و ئەمانەتەکە دەپارێزن و دەستەڵات و شەرەف و ڕەوشتی خاک و گەل و مێژووی پیرۆزتان دەپارێزن .

ئەی ئەفسەرو سەربازە پاڵەوانەکان بەبەزەیی بن لەگەڵ ئەوانەی کە خۆبەدەستەوە دەدەن و توندو تیژبن لەگەڵ ئەوانەی ملهوڕیتی مێشک و بینایی کوێر کردوون ..

ئەی گەلی مەزنی عیراق ئەی ڕۆڵەکانی نەتەوەی نەبەردی عەرەب

ئەی ڕۆڵەکانی ئێران لە هەموو نەتەوەو ئایین و تایەفەیەک .. ئێمە مەبەستمان ئەوە نەبوو زیانتان پێ بگەیەنین و هیچ تەماحیکیشمان بە خاکی ئێوە نی یە بەڵام خومەینی ی ستەمکاری دەجاڵ و دەستەودایەرەکەی ویستیان بیکەنە جەنگێکی ستەمگەری دژ بەئێمە ڕقێکی بێ بیانووو نەزانراو بەرانبەر بەعیراق و نەتەوە پاڵی پێوە ناوون و ویستیان پیلان بۆ عیراق و نەتەوە دروست بکەن (انهم يكيدون كيدا واكيد كيدا) ـ صدق الله العظيم ـ .

تاقمە گومان لێکراوو

بڕوانە : ل : ٧

● وتەی هاوکاری ●

شەڕی ڕەوای گەلەکەمان و شەڕی ناڕەوای دوژمن

پەندێکی کوردی دەڵێ (هەر شەڕەو بەخەمان دەگرێ، ئەگەر نەیکەین خوا ئەمان گری) ، دەمێکە ڕەگەز پەرستەکانی ئێران ، بە هاندانی قینی ڕەشی دڵیان و چاو چنۆکیان بەرامبەر عیراق و شۆڕشە مەزنەکەی تەنگمان پێ هەڵدەچنن ، کاتێ عیراقی شۆڕش ، هیوای باشە ڕۆژی بەختەوەری بۆ شۆڕشی گەلانی ئێران دەخواست ، خومەینی و تاقمە عەقڵ بەردینەکەی ، بۆمبای دەناردو بەسەر منداڵ و قوتابیەکانی عیراقدا دەیتەقاندەوە ، بە پەردەی ئیسلامی خۆیان شاردۆتەوە ، کەچی بەکرێ گیراوەکانیان دەنارد بۆ ئەوەی لە شوێن و مەزارە پیرۆزەکانی وڵاتەکەمان وێرانکاری نامەردانەیان جێبەجێ بکەن ، ئیتر کورد وتەنی (کە جام پڕ بوو ... لێ دەرژێ) ، جامی خراپەکاری ڕەگەز پەرستەکانی ئێران ، پڕ بوو ... لەوەدا نەما ، چاوەڕێی چاکەی و پاکیان لێ بکرێ ،نە ، لەناو ئێراندا ، نە لەگەڵ دەرو دراوسێیان لەناو ئێراندا ، وەک دڕندەی هار کەوتونەتە بەلاماردانی هەرچی پێشکەوتنخوازو ڕۆڵە دڵسۆزەکانی گەلانی ئێران بەکوردو عەرەب و توورک و بلوشیە کانەوە سەرەڕای سەربڕینی سەدان ئازادیخوازی فارسی .

لەبەردەم ئەم بارە ئاڵۆزەی حوکم ڕاکانی ئێران دروستیان کرد ، شۆڕشی عیراقی سەربەرز ئیتر لەوزەیدا نەما لەوەزیاتر ماوە بە نامەردی و دەست درێژی بە نارەواکانیان بدات ، تا لە ٢٢ی ئەیلولدا ، بەیاننامە مێژوویی یەکەی ئەنجومەنی سەرکردایەتی

بڕوانە : ل : ٧

بەیەننامەكانی سەركردایەتی گشتی هێزە چەكدارەكان دەربارەی جەنگ

كاتژمێری دوازدەی نیوەڕۆی دووشەممەی ڕابوردوو فڕۆكەجەنگییەكانمان زیانێكی زۆریان بە دە فڕۆكەخانەو بنكەی ئاسمانی سوپاییان گەیاند لە قوولایی خاكی ئێراندا ..

بەیاننامەیەكی سەركردایەتی گشتی هێزە چەكدارەكان باسی نیوەڕۆی ڕۆژی دووشەممەی ڕابوردوو ڕای گەیاند كە مووشەكەكانی زەوی - زەوی‌مان بنكەی تەموینی سەرەكی لە ناوچەی دیزفوولی ئێران ڕاستەوخۆ بە ووردی پێكاوەو زیانێكی زۆریان پێ گەیاندووە.

هەروەها فڕۆكەشكێنەكانمان لە نیوەڕۆی هەمان ڕۆژدا شەش فڕۆكەی جەنگی ئێرانیان خستووەتە خوارەوەو سێ فڕۆكەوانی ئێرانیش دەست گیر كراون .

لە دووەمین بەیاننامەدا هاتوە كە ئێوارەی هەمان ڕۆژ دەرچووە ڕاگەیاندراوە كە فڕۆكەكانمان لە دەست لێ وەشاندنی بنكە سوپایی‌یەكانی ئێران بەردەوامن‌و زیانێكی گەورەیان لە حەوت بنكەو فڕۆكەخانەو شوێنی ڕاداری دوژمن خستووەو هەموو فڕۆكەكانمان بەساغی گەڕاونەتەوە .

بەیاننامەی ژمارە -١-

لە سەركردایەتی گشتی هێزە چەكدارەكانی عیراقەوە

بە ناوی خوای بەخشندەو میهرەبان

بەگوێرەی ئەو بارو دۆخە ووردەی كە دەورەی هەلویست‌و باری داوەو كە بەیاننامەی ئەنجوومەنی سەركردایەتی شۆڕش كە ئەمڕۆ دەرچووە ڕوونی كردووەتەوەو دووپاتی ئەوەی كردووەتەوە كە دەستەڵاتدارە ڕەگەزپەرستەكان بەردەوامن لە بەكارهێنانی هێزە چەكدارەكانیان دژی شوێنە زیندووەكانی عیراق لە سوپایی‌و ناسوپایی .. ئەوا هێزە ئاسمانیەكانمان لە كاتژمێری ١٢٠٠ی ئەمڕۆدا ٢٢ی ئەیلوولی ١٩٨٠ هەلمەتیان بردووەتە سەر بنكەو فڕۆكەخانە سوپایی‌یەكان لە قوولایی خاكی ئێران‌داو زیانێكی زۆریان بەم بنكە سوپایی‌یانەی خوارەوە گەیاندووە :

١ - بنكەی میهرئابادی ئاسمانی نزیك تاران ٢-بنكەی شیراز . ٣- بنكەی بۆشەهر . ٤ - فڕۆكەخانەكانی دیزەفوول . ٥- بنكەی شاڕوخ لە هەمەدان . ٦-بنكەی خاتمی لە ئەسفەهان .

٧ - بنكەی ئومێدی سوپایی لە ئاغاجاری ٨ - بنكەی تەبرێزی سوپایی ٩-فڕۆكەخانە سوپایی‌یەكان كە سەر بە سەركردایەتی كرماشانن . ١٠ - فڕۆكەخانەی ئەحواز لەعەرەبستان .

مووشەكەكانی (زەوی - زەوی) یشمان بە ووردی بنكەی تەموینی سەرەكی‌یان پێكاوە لە دیزفوول لە ئێران ، زیانێكی گەورەشیان پێ گەیاندووە زیانی ئێمەیش :

١ - فڕۆكەیەكی بۆمبا هاوێژ بە هۆی تێكچوونەوە لە ناوخۆی خاكی ئێراندا كەوتە خوارەوەو فڕۆكەوانەكانیشی بە پەرەشووت خۆیان فڕێ داوەتە خوارەوەو سەركردەی گشتی دووپاتی دەكاتەوە كە دەستەڵاتدارەكانی ئێران لێپرسراون سەبارەت بە ساغی‌و سەلامەتی‌یان .

٢ - فڕۆكەیەكی جەنگی بە چەكەكانی ئێران پێكراو فڕۆكەوانەكەی توانی‌ی بیهێنێتەوە خاكی نیشتمان ئەوە بوو خۆی بە ساغی بە پەرەشووت دابەزی‌و فڕۆكەكەیش كەوتە خوارەوەو تێكشكا .

سەركردایەتی گشتی هێزە چەكدارەكانی عیراق

بەغدا

٢٢ی - ئەیلوولی - ١٩٨٠

بەیاننامەی ژمارە (٢)

لە سەركردایەتی گشتی هێزە چەكدارەكانی عیراقەوە.

بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان

١ - بۆ پاراستنی سەربلندی‌ی عیراق‌و داكۆكی كردن لە سەربلندی سەربازێتی‌و بۆ جێبەجێ كردنی ئەوەی لە بەیاننامەی ئەنجوومەنی سەركردایەتی شۆڕشدا هاتووە ئەوا هێزە ئاسمانیەكانمان لە نێوان كاتژمێری ١٥٠٠-دا تاكو كاتژمێری ١٨٠٠- بەردەوام ئەركە جەنگی‌یەكانی خۆیان جێبەجێ دەكرد بەوەی كە شاڵاویان بردە سەر بنكە سوپایی‌یەكانی ئێران‌و زیانێكی گەورەیان لەم شوێنانەی خوارەوە داوە ..

١ - بنكەی شاڕوخ لە هەمەدان ب - بنكەی ئاسمانی بۆشەهر . ج - بنكەی وحدتی لە دیزفوول . د - بنكەی سوپایی كرماشان . هـ-بنكەی ئومێدی سوپایی . و - فڕۆكەخانەی سوپایی ئەحواز . ز - شوێنی ڕادارەكانی ووریا كردنەوەی زوو كەرتی ناوەڕاست لە دهلەران‌و نەفتی شا ئەمەو هەموو فڕۆكەكانمان بە ساغی بەبێ‌زیان گەڕانەوە .

٢- فڕۆكەكانی ئێرانی دوژمن چەندین شاڵاویان بردووەتە سەر ناوچەی بەسرەو واسط لە نێوان كاتژمێری -١٧٥٠-دا تا كاتژمێری -١٨٥٥- و بەرەنگاری‌بەكەرەكانی‌زەمینیمان بەرەنگاربان‌بوونەتەوەو ئەمانەی لێ‌خستوونەتە خوارەوە :

ا - لە كاتژمێری -١٧٥١-دا لە ناوچەی بەسرەفڕۆكەیەك خرابە خوارەوە . لە كاتژمێری -١٧٥٢-دا فڕۆكەیەكی تر لە هەمان ناوچە خرابە خوارەوە .

ب - لە كاتژمێری -١٧٥٤-دا فڕۆكەكەیەكی فانتۆم لە واسط خرابە خوارەوە .

ج - لە كاتژمێری-١٨١٠-دا فڕۆكەیەكی تر لە بەسرە خرابە خوارەوە ئەوەبوو بینرا لە سەر ئاوی شط العرب ئاگری تێ‌بەربووبوو .

د - لە كاتژمێری -١٨٢٠-دا فڕۆكەیەك لە ام قصر خرابە خوارەوە .

هـ- لە كاتژمێری -١٨٥٥-دا لە شعیبە شەشەمینی فڕۆكە خرابە خوارەوە .

سێ فڕۆكەوانی ئێرانیش بە دەستی هێزە چەكدارەكانمان دەستگیر كران ئەویش بەهۆی هۆشمەندی‌و هاریكاری‌ی سوپای میللی‌و هاوولاتییان لە گەل هێزە چەكدارەكان‌دا .

ئەوەی شایانی باسیشە كە شەشەمین فڕۆكەی ئێران لە ناوخاكی عیراق‌دا خرابە خوارەوە .

سەركردایەتی‌ی گشتی‌ی هێزە چەكدارەكانی عیراق

٢٢ ی ئەیلوولی ١٩٨٠

هێزەكانمان دەستیان بەسەر سۆمارو قەسر شیرین‌دا گرتووەو محەمەرەو عەبادانیشیان ئابلۆقە داوە .

سەركردایەتی گشتی هێزە چەكدارەكان ڕۆژی سێ شەممەی ڕابوردوو ٢٣-٩-١٩٨٠ چەند بەیاننامەیەكی دەركردووە سەبارەت بە جەنگی نێوان هێزەكانی عیراقی پالەوان‌و نێوان هێزەكانی فارسە ترسنۆكە مەجووسی‌یەكان ، لێرەدا ناوەڕۆكی ئەو بەیاننامانە پێشان دەدەین .

● **لە بەیاننامەی ژمارە سێ‌دا هاتووە** كە هێزەكانی زەمینیمان بۆ جێبەجێ كردنی بەیاننامەی ئەنجوومەنی سەركردایەتی شۆڕش لە ٢٢-٩-١٩٨٠ دا لە كاتژمێری سێ‌ی سەر لە بەیانی‌دا بەرەو ئەو شوێنانە بۆ پێشەوە ڕۆیشتوون كە بۆیان نەخشە كێشراوە ئەویش بۆ شكاندنی ملهوڕێتی‌ی حكوومەتی ڕەگەز پەرستی ئێران لە تاران‌و ناچار كردنی بەوەی ددان بە واقیعی نوێ‌دا بنێت‌و دەستەڵاتی عیراق لە سەر خاك‌و ئاوو خواستی نەتەوەی عەرەب ڕێز لێ بگرێت .

● **لە بەیاننامەی ژمارە چواریش‌دا ..** هاتووە كە چەكی ئاسمانی‌ی دوژمن شاڵاوبان بردووەتە سەر فڕۆكەخانمان تەنیا توانیویانە پێپلكەی یەكێكیان زیان پێ بگەیەنن كە كادیری ئەندازیاری كوت‌وپڕ چاكیان كردووەتەوە ، لەم شاڵاوەدا فڕۆكەكانی دوژمن هێرشیان بردووەتە سەر گەڕەكی كرێكارانی كارگەی دانیشتووان لە بەغداو بەسرەو ناسریەو نەینەوا كە ژمارەیەك لە دانیشتووان شەهید بوون ئەوانە (٢٠) شەهید زامدار نە كرێكارانی كارگەی پترۆكیمیاوبات‌و كارگەی كوود لە بەسرە .

هەروەها هێزەكانی ئاسمانی‌ی عیراق‌و بەرەنگاری زەمینیمان حەوت فڕۆكە لە مووسل‌و پێنج لە بەسرەو چوار لە بەغدایان خستە خوارەوە سەرەڕای دوو فڕۆكە لە حەبانیەو دوو لە كوت‌و ناسریە .. بەمەیشەوە ژمارەی فڕۆكەكان كە خراونەتە خوارەوە گەیشتە بیست فڕۆكەو چەندین فڕۆكەوانیش لە جۆرها ناوچەدا -دەستگیر كران .

لە هەمان بەیاننامەدا هاتووە كە هێزەكانی ئاسمانیمان شاڵاویان بردووەتە سەر بنكەی دزفوول‌و بنكەی شاڕوخ‌و فڕۆكەخانە سەربازی‌ی ئەحوازو چەندین فڕۆكەی دوژمنیان تێكشكاندو بە ساغی گەڕانەوە زیانیشمان تەنیا یەك فڕۆكە بوو .

● **لە بەیاننامەی ژمارە پێنج‌دا** هاتووە كە قوربانی‌یانی شاڵاوە دڕندانەكان كە فڕۆكەكانی دوژمن كردیانە سەر گەڕەكی دانیشتووان‌و دەزگا ئابووری‌یەكان بەم جۆرە بوو :-

١ - شاری بەغدا ١٨ شەهیدو ٤٢ زامدار .. ڕووخاندنی چوار ماڵ .

٢ - شاری مووسل ٢٤ زامدار .. كارگەی شەكر هەندێك زیانی پێ گەیشت .

٣ - شاری بەسرە ٢٩ شەهیدو ٥٠ زامدار ،كارگەی پترۆكیمیاوبات هەندێك زیانی پێ گەیشت .

٤ - لە ناسریە زیانی گیانی نەبوو .. هەندێك دەزگای نەوتی زیانیان پێ گەیشت .

٥ - چوار فڕۆكەوانی ئێرانی لەوانەی فڕۆكەكانیان خرانە خوارەوە دەستگیر كران .

● **لە بەیاننامەی ژمارە شەشیش‌دا** هاتووە كە بە پێچەوانەی ڕەفتاری نێو دەولەتان‌و یاساكانی جەنگەوە ئەوا فڕۆكەكانی دوژمن هێرشیان بردووەتە سەر گەڕەكەكانی دانیشتووان‌و دەزگا ئابووری‌یەكان بۆیە ئێمەیش ئاگاداری دەستەڵاتدارانی ڕەگەز پەرست دەكەین لە ئێران ئاگادار كردنێكی دوایی‌و تیژ ئەگەر ئەم كارە دووبارە بكەنەوە ئێمەیش بە توندو تیژی دەزگا ئابووری‌یەكانی ئێران لە هەموو لایەكی ئێران‌دا بوردومان دەكەین .

● **لە بەیاننامەی ژمارە حەوت‌دا** هاتووە كە فڕۆكەكانمان شاڵاویان بردووەتە سەر بنكەی هەمەدان‌و دزفوول‌و تەبرێز ، فڕۆكەكانیشمان بە ساغی گەڕاونەتەوە سیبیانیان نەبێت كە لایەنی ئێرانی بەرانبەر بە ساغی‌ی فڕۆكەوانەكانیان بە لێپرسراو دەزانین .

هەروەها فڕۆكەكانی دوژمن هێرشیان هێناوەتە سەر ام‌قصرو دوو فڕۆكەی فانتۆم‌و دوو هلیكۆپتەر خراونەتە خوارەوە ، پێنج فڕۆكەی تریش هێرشیان بردووەتە سەر شاری كەركووك‌و هەموویان خراونەتە خوارەوە پاشانیش یەكێكی تر خراوەتە خوارەوە .

● **لە بەیاننامەی ژمارە هەشتیش‌دا** هاتووە كە هێزەكانی زەمینیمان چوونەتە ناو خاكی ئێرانەوەو قەزای سۆماریان گرتووەو قەسری شیرینیان ئابلۆقە داوە لە گەل شاری محمرەو عەبادان‌دا .

● **لە بەیاننامەی ژمارە نۆیش‌دا** هاتووە كە فڕۆكەكانی دوژمن هێرشیان بردووەتە سەر سەربازگەی ڕەشیدو فڕۆكەخانە نێو دەولەتان‌و گەڕەكی دانیشتوان شاری بەغداو فڕۆكەخانەی شعیبەو دەزگا ئابووری‌یەكان لە بەسرەو دەزگاكانی نەوت لە مفتیەو سایلۆی گەنم‌و جۆو دەزگاكانی نەوت لە فاوو ناوچەی نەجیبیەو فڕۆكەخانەی كەركووك‌و هەولێرو پالاوگەی گەیارە ، لەم هێرشانەدا ١٤ فڕۆكە لە بەغداو ٩ فڕۆكە لە بەسرەو ١٠ فڕۆكە لە كەركووك‌و یەك فڕۆكە لە دوكان‌و یەكێك لە هەولێر لە لایەن هێزەكانی بەرەنگاری زەمینی‌یەوە خراونەتە خوارەوەو هێزەكانی ئێمەیش دەزگاكانی نەوتیان لە عەبادان سووتاندووەو پێنج لنشد لە گەل تاقمەكانیان‌دا سەرنگوم كردووەو هەموو كەشتی‌و سنحیبەی ئێرانیان بەرانبەر واصلیە تێك شكاندووە .

● **لە بەیاننامەی ژمارە دەیش‌دا** هاتووە كە هێزەكانمان گەیشتوونەتە شاری سۆمارو سەرپێلی زەهاوو قەسری شیرین‌و داگیریان كردوون‌و بەرەو شاری میهران دەچن‌و شاری مەحمرەیان ئابلۆقە داوەو ڕێگای مەحمرە - ئەحوازیان بەستووەو هەموو مەخفەرە سنووری‌یەكان دوژمنیان تێك شكاندووەو یازدە كیلۆ مەتر چوونەتە ناو خاكی ئێرانەوە زیانیشمان وون بوونی چوار فڕۆكەوان‌و ئەفسەرێك‌و چوار سەربازو زامدار بوونی یازدە سەربازی ترو تێكشكاندنی یەك مودەڕەعەو سێ تانك‌و زیان گەیشتنی بە دوو ئۆتۆمبیل بووە .

ڕۆژی چوارشەممەی ڕابوردوو سەركردایەتی‌ی گشتی‌ی هێزە چەكدارەكان چەند بەیاننامەیەكی دەر كردووە ، لە بەیاننامەی ژمارە یازدەی ڕۆژی ٢٤-٩-١٩٨٠دا هاتووە كە هێزە چەكدارەكانمان ڕۆژی ٢٣-٩-١٩٨٠ چوار ئەفسەرو ١١٧ سەربازیان دەستگیر كردووەو ٣ ئەفسەرو ١٨ سەربازی تریان كوشتووەو ٦٧ فڕۆكەیان خستووەتە خوارەوەو ٢٠ تانكیان تێك شكاندووەو دووانیان دەستگیر بووەو ٨ زرێپۆشیان تێك شكاندووەو دەستیان بە سەر دووان‌دا گرتووەو پێنج بەلەمی دەریایی‌یانیش وێران كردووە.

هەروەها دەستیان بە سەر ژمارەیەك تۆپ‌دا گرتووە كە ئۆتۆماتیكی دەبزوێن لە گەل برێك تەقەمەنی‌دا ..

● **لە بەیاننامەی ژمارە دوازدەی** هەمان ڕۆژیش‌دا هاتووە كە فڕۆكەكانی دوژمن بەردەوامن لە بۆردمان كردنی ناوچە مەدەنی‌و دەزگا ئابووری‌یەكان‌و لە بەیانی‌ی ئەمڕۆدا واتە ڕۆژی چوارشەممە هێرشیان كردووەتە سەر شاری هەولێرو هەندێك دەزگای سوپایی بەلام هیچ زیانێكیان پێ نەگەیشتووەو فیرۆكەكانیش هەلاتوون .

● **لە بەیاننامەی ژمارە سیازدەش‌دا** هاتووە كە سەر لە بەیانی‌ی ئەمڕۆ فڕۆكەكانی هێزی ئاسمانیان هێرشیان بردووەتە سەر بنكەی ئاسمانی‌ی تەبرێزو دەزگا سوپایی‌یەكان لە شاری ئازەرشەهرو بنكەی ئەحوازو دەزگاكانی‌و فڕۆكەخانەی سنەو كرماشان‌و شوێنە سوپایی‌یەكانی نزیك شاڕوخ‌و بنكەی دزفوول‌و فڕۆكەخانەی شاهئاباد كە چوار فڕۆكەیان تێدا تێكشكاندووە سەرەڕای ئەوەی بەشی دوایی پێپلكەكەیان وێران كردووە، لەم هێرشانەدا هەموو فڕۆكەكانمان گەڕاونەتەوە خاكی نیشتمان دووانیان نەبێت لە خاكی ئێران‌دا وون بوون لێپرسراوێتی ئێران دەكەینەوە سەبارەت بە ساغی‌ی فڕۆكەوانەكان .

● **لە بەیاننامەی ژمارە چواردەی** ڕۆژی چوارشەممەدا هاتووە كە هێزی دەریایی دوژمن سەر لە بەیانی‌ی ئەمڕۆ هەولی داوە دەست لە بەندەری قوولی نەوت بوەشێنێت بەلام هێزە دەریایی‌و ئاسمانیەكانمان بەرەنگاریان بوونەوەو پێنج پارچە دەریایی دوژمنیان سەرنگوم كردو جەنگ بەردەوامەو هیچ زیانێكمان نەبووە .

● **لە بەیاننامەی ژمارە پازدەیش‌دا** ئەوە ڕوون بووەتەوە كە هێزە پالەوانەكانمان دەستی سەخت لە دوژمن دەوەشێنن‌و زیانی گەورەیان پێ دەگەیەنن‌و توانیومانە قەسری‌شیرین بگرین‌و پاكی بكەینەوە . . هەروەها دەستمان بەسەر سن‌جن‌دا گرتووە لە ڕۆژهەلاتی میهران سەرەڕای ناوچەی زید لە باشووری شاری میهران‌و هێزەكانمان ئابلۆقەی میهرانیان داوەو دەستی سەر بە دەروازەكانی‌دا گرتووە بۆ ئەوەی ڕایمالێت .

لە ناوچەی ناوەڕاستیش‌دا هێزەكانمان بە دووی هێزە ڕاكردووەكانی دوژمن كەوتوون تابگەنە ئەو ئامانجانەی بۆیان نەخشە كێشراون .

لە ناوچەی باشووریش هێزەكانمان دەستیان بە توندی بە سەر كەرتە ئابلۆقە دراوەكانی دوژمن‌دا گرتووە لە چەندین ناوچەی جنجبۆراو جۆرو چەندین زیانی گەورەیان بە دوژمن گەیاندووە لەوانە خستنە خوارەوەی فڕۆكەیەكی جەنگی لە قەسری شیرین‌و تێكشكاندنی تانكێك‌و سووتاندنی چەندین زەخیرەی كەلەكە كراوو لە ناوبردنی ژمارەیەكی زۆری سەربازەكانی مەجووس كە ژمارەی دەستگیر كراوەكانیان .

لە بەیاننامەی ژمارە (١٦) ی هەمان ڕۆژیش‌دا هاتووە كە هێزە چەكدارە سەركەوتووەكانمان لە زەمین‌و دەریاو ئاسمان زیان بە هێزەكانی ـ دوژمن دەگەیەنن ، لە بەیاننامەكەدا ئەوە ڕوون كراوەتەوە كە تۆپخانەكانی دوژمن مەخفەری مطوعی عیراقییان لە شط العرب‌دا داوەتە بەر تۆپ تۆپخانەكانی ئێمەیش وەلامیان داونەتەوەو ئاگریان لە كارگەی چاك كردنەوەی بەلەمی سەر بە دەریاوانی‌ی ئێران بەرداوە كە ئێستایش هەر دەسووتێت ، سەرەڕای پێكانی سێ بەلەمی ئێرانی‌و پێكانی فڕۆكەیەكی دوژمن لە ناوچەی بەسمایە كە ناچاری كردووە دابەزێتە سەر زەمین لە سەر ڕێگای گشتی كە ئێستا لە ژێر جنگی سوپای میللی‌دایە ، هەروەها هێزە چەكدارەكانمان توانیویانە دوو فڕۆكەی دوژمن لە كەرتی بەدرە بخەنە خوارەوەو بۆمان دەركەوتووە كە پارچە دەریایی‌یەكان ئەوانەی كەرتە دەریایی‌و ئاسمانی‌یەكانمان وێرانیان كردوون ، سەرنگوم بوون هەروەها پارچەیەكی دەریایی تر سەرنگوم كراوە بەمەوە ژمارەی ئەو پارچانەی سەرنگوم كراون گەیشتە شەش پارچە .

● **لە بەیاننامەی ژمارە حەفدەیش‌دا** هاتووە كە بە هۆی دەست‌وەشاندنی شێرانەی هێزەكانی ئاسمانی لە كەرتی زووررووو ئەوا كەرتەكانی دوژمن ڕووخان‌و هەلاتن‌و چەك‌و تفاقیان لە مەیدانی جەنگ‌دا بەجێ‌هێشت‌و هێزكانمان كەوتوونەتە دوویان تا سەرپێلی زەهاو ڕفاندرویان‌و ئەو شارەیان ئابلۆقە داوە لەگەل ئەو هێزانەی لەوێدان‌و داوای خۆبەدەستەوەدانیان دەكەین هەروەها فڕۆكەكانمان شاڵاویان بردووەتە سەر كۆمەلی تانك‌و زرێپۆشەكانی دوژمن لە دزفوول‌و زیانی گەورەیان پێ گەیاندووە .

● **لە بەیاننامەی ژمارە هەژدەش‌دا** هاتووە كە پاش هەولی نائومێدی‌یانەی دوژمن داكۆكی كردن لە میهران ئەوا ئەو شارە ئەمڕۆ كەوتە ژێر دەستی هێزەكانمانەوەو تیایدا هێزەكانی زیانێكی گەورەی گیانی‌و ئامێرو چەك‌و تفاقیان پێ گەیشت‌و داوا لەوانەیش دەكەین كە ماون خۆیان بە دەستەوە بدەن .

هەروەها لە ڕۆژی چوارشەممەدا بەیاننامەی ژمارە نۆزدە لەلایەن سەركردایەتی‌ی گشتی‌ی هێزە چەكدارەكانەوە دەرچووە كە تیایدا هاتووە فڕۆكەكانی دوژمن شاڵاویان هێناوەتە سەر شاری كەركووك‌و بۆردمانی دەزگاكانی نەوت‌و فڕۆكەخانەی سوپایی‌یان تێدا كردووەو دە فڕۆكەیان لێ‌خراوەتە خوارەوە ، لەم هێرشەدا سیازدە زامدارمان بووەو فڕۆكەیەكی گواستنەمان تێك‌شكاوەو ژمارەیەك لە مالی دانیشتووان وێران بوون ، هەروەها چەند فڕۆكەیەكی تری دوژمن هێرشیان بردووەتە سەر شاری مووسل‌و شەشیان لێ‌خراوەتە خوارەوە .

هەروەها لە بەیاننامەی ژمارە بیست‌دا هاتووە كە بۆمان دەركەوتووە كە زیانی دەریایی دوژمن لە جەنگی ئەم بەیانی‌یەدا بەم جۆرە بوو ، وێران‌كردنی دوو -فرقاطە- ، وێران كردنی حەوت بەلەمی تۆپ تەقین .. بەم جۆرە سەرجەمی زیانی

بڕوانە : ل : ٧

قوتابیانی ناوچەی كوردستان پشتیگری سەرۆكی فەرماندە دەكەن

نووسینگەی سكرتارێتی یەكێتی‌ی قوتابیانی كوردستان لە هەولێر لەبەیاننامەیەك‌دا كە ڕۆژی چوارشەممەی ڕابوردوو دەری‌كردووە داوای لە هەموو قوتابیانی پارێزگاكانی ناوچەی ئۆتۆنۆمی كردووە ناوی خۆیان لە لقەكانی یەكێتی‌دا بنووسن بۆ ئەوەی ڕێك‌بخرێن خوێنی خۆیان ببەخشن .

یەكێتی دووپاتی كردووەتەوە كە قوتابی‌یە كوردەكان پشتگیری‌ی سەركردایەتی سەرۆكی ئەبەرد شۆڕە سوار صدام حسین دەكەن بۆ سەركوتكردنی دوژمن‌و پتەوكردنی ڕێڕەوی سەركەوتن .

لە پارێزگاكەیش‌دا هەزارەها كرێكاری میسری خۆیان گەیاندووەتە بنكەی یەكێتی ناوچەیی نیقابەكانی كرێكاران داوایان كردووە ببرێنە ڕیزی هێزە چەكدارەكانمانەوە كە دوو چەندان دەست لە دوژمنە مەجوسی‌یەكان دەوەشێنن .. هەروەها برووسكەكەیان بۆ سەرۆكی بەڕێز لێ‌داوە تیایدا پیرۆزبایی‌یان لێ كردووە بۆ ئەو سەر كەوتنانەی سوپای نەبەزمان وەدی هێناون .

بانگەوازی پارتی دیموكراتی كوردستان بۆ جەماوەری گەلی كورد لە ئێران‌دا

پارتی دیموكراتی كوردستان ،ئامادەیی تەواوی خۆی دووپات كردۆتەوە بۆ پاراستن‌و بەرگری كردن لەنیشتمان‌و ڕێزو سەربەستی لەپێناوی سەركەوتنی هەمیشەیی دەستەلاتی حەق‌و بێ‌شێل كردنی پیلانەكانی فارسی ڕەگەزپەرست‌و دوژمن .

پارتی لەكۆبوونەوەیەكی نائاسایی لیژنەی مەركەزی‌دا، كۆتایی هەفتەی ڕابوردوو بانگەوازێكی ئاراستەی گەلانی تێكۆشەری ئێران‌و بەتایبەتی گەلی كورد كردوە تیایدا بانگی كردوون بۆ بەردەوامی تێكۆشان لەپێناوی سەندنەوەی مافی نیشتمانی‌و نەتەوەی لەتاقمەكەی خومەینی ڕەگەزپەرست‌و خوێن ڕێژەكانی ڕژێمەكەی .

دیسان پارتی هاونیشتمانیەكانی ناوچەی ئۆتۆنۆمی بانگ كردوە كە لەوپەڕی ڕادەی چاوكراوەیی‌و وریایی‌دا بن‌و هەست بەباری قۆناغی ئێستا بكەن‌و بەهوشیاری سووربن لەسەر بتەوكردنی یەكێتی نیشتمانی‌و پاراستنی‌و گوڕ كردنی پڕوپاگەندەی قین لەدلەكان‌و چاوكراوەیی بەرامبەر هەر جموجولێكی دوژمن‌و كار بكەن لەپێناو پاراستنی دەستكەوتەكانی شۆڕشی ١٧ی تەمووزی مەزن بەسەركردایەتی سەرۆكی فەرماندە صدام حسین .

ئاسمانی عیراق دۆزەخی فڕۆکەکانی خومەینی یە

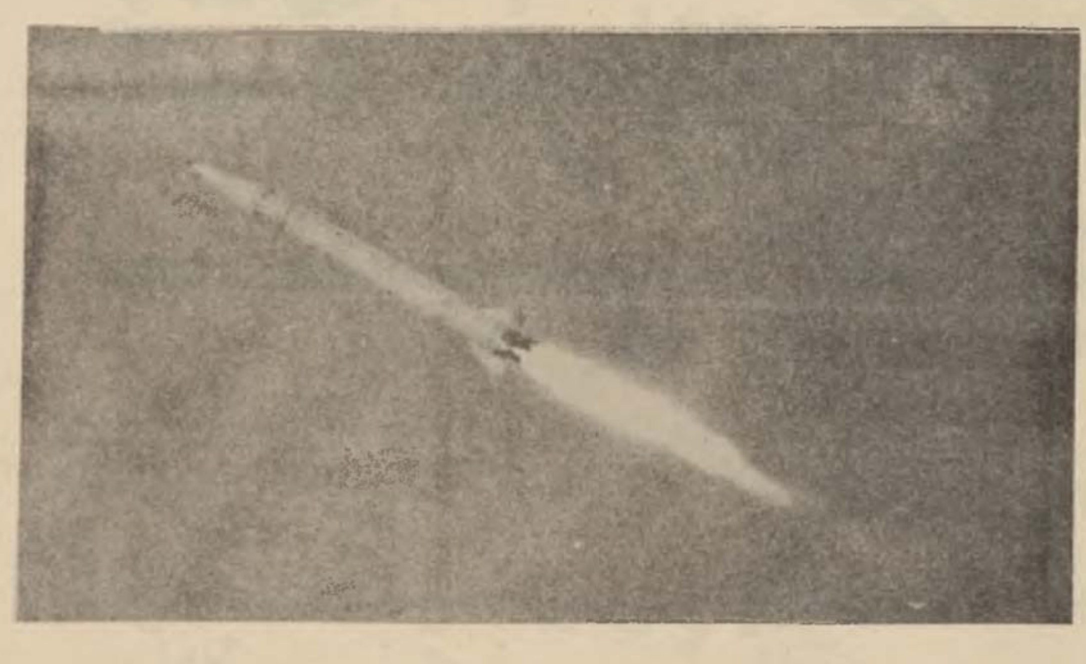

لە دوای ئەوەی کە هێزە چەکدارە لە نەبەزەکانمان مەخفەرو سەنگەرەکانی سوپای ئەم مرۆڤە دواکەوتوەتێک شکاندو ئوردوگاکانی بەکلەدوای یەك لەبەردەم تۆپو بۆردومانی سوپاکەمان چۆڵکرانو بەشێکی زۆر لەچەكو جبەخانەو سەربازەکانی کەوتنە دەست هێزەکانمانەوە.. عمامەکەی لەسەری فڕیوکەوتە لنگەرفرتێو ئارامی نەماو فەرمانی دایە هێزە ئاسمانییەکانی بۆ بۆمباباران کردنی شارو دەزگا ئابووریەکانی عیراق بەوهیوایەی کە ورەی هێزەچەکدارەکانمان کەم دەبێتەو ئەو هەموو شارەی کە لەئێرانی داگیرکرد بەجێ دێڵێو بەرەودواوە دەگەڕێتەوە.

بەڵام ئەم خەیاڵەی عەمامە بەسەرو داروودەستەکەی خەیاڵێکی خاو بوو چونکە ئاسمانی عیراق بوو بەدۆزەخو هەر فڕوکەیەکی خومەینی کە دەگەیشتە ئاسمانی وولات دەورو پشتی ئەگرا بەئاگرو لە روایشدا ناچار دەبوو وەکو پەروانە چۆن بەرەو رووناکی دەکوێتو دەسووتێت فڕۆکەوانەکانیش ئەئەوا خۆیان دەکوتایە ناو ئاگرەکەو لە دوایش وەکو پەروانە لەدەوری شەمعەدا دەسووتانو بێ ئەوەی فەرمایشەکانی عەمامە بەسەر بەجێ بێنن دەبوونە خەڵوز.

سوپای نەبوردو نەبەزی عیراق دلێرانە کەوتوتە لێدانی سوپا ترسنۆکەکەی خومەینیو داروودوستەکەیو رۆژبەرۆژ بەدەیا فڕۆکەو تانك تێك دەشکێنێتو بەسەدەها سەربازی لەناو سەنگەرو لە سەر تانکەکانیدا بەدیل دەگرێ. ئەم هەموو سەرکەوتنو دەسکەوتانەی سوپاکەمان ئەفسانەی ئایەتوڵاهەکانی ئێرانو خەیاڵە خاوەکانیان پووچەڵ کرد کە لە هۆسەو ووتارە درۆزنەکانیان گەلانی ئیرانیان هەڵخەلەتاندبوو فریودابوو کە هەردوو سێ مانگەو هەموو وولاتانی دراوسێمان (انقلابی ئیسلامیان) تێدا روو دەداتو ئاڵای ئیسلامەتی خومەینی تێدا دەشەکێتەوە.

عەمامە بەسەر نازانێ ئەو عەقڵە کۆنەی کەبەکاری دەهێنێو داروودەستەکەی شاباشی بۆ دەکەن گەلی مەزنی عیراق بەفلسێك نایکرێو باوەڕەی بەگەڕانەوە بەرەوردواوەنییە.

هەربژی هێزە چەکدارەکانمان..
هەربژی گەل..
هەربژی سەرکردە.

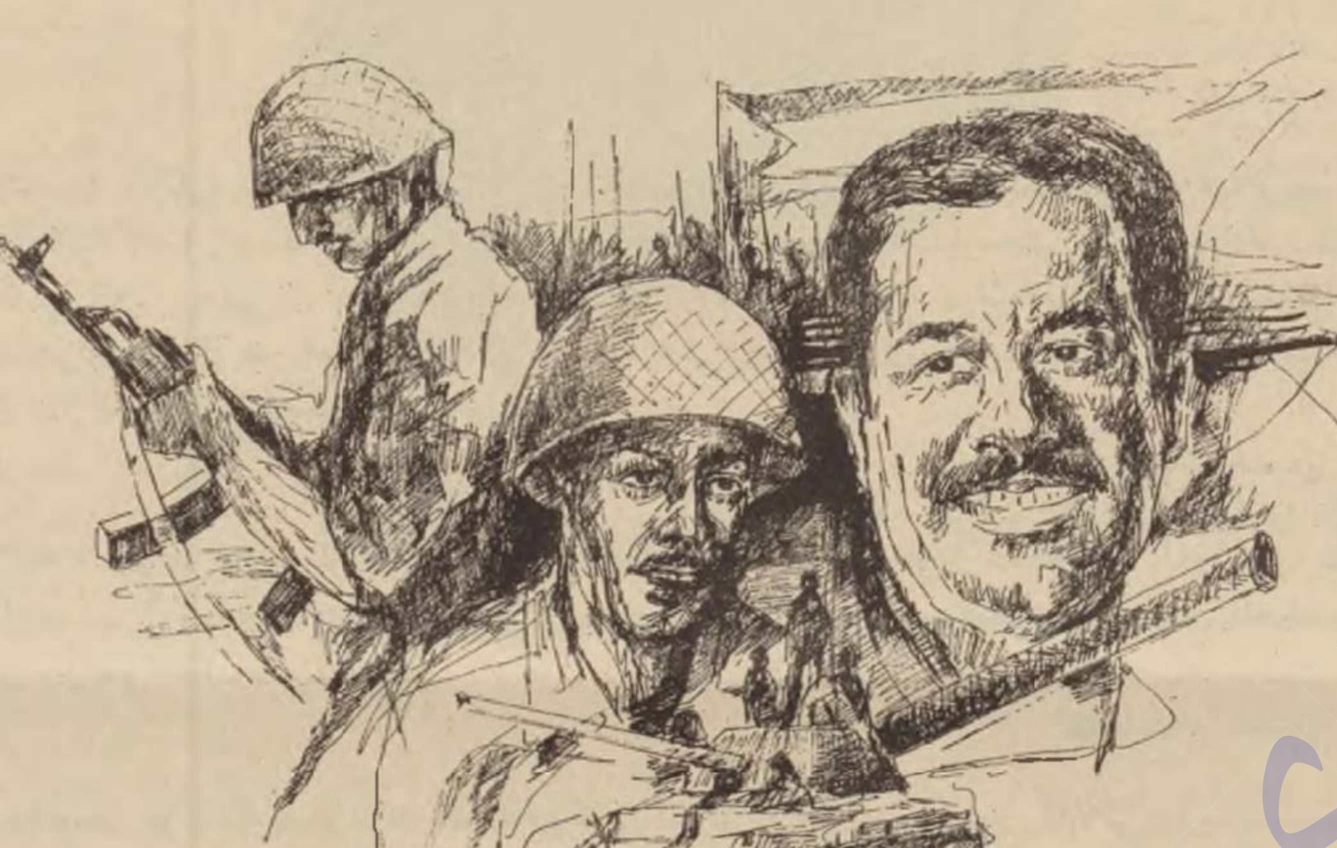

قەڵای شێران

بەگژی سوپای عیراقدا دەچن
لە خەیاڵیاندا دەرهەقی دەبن
سوپای عیراقیش ئاڵای ناوەوێ
خاك دەپارێزێ هەر سەر دەکەوێ

● × ●

خومەینی هاتووە عمامە لە سەر
لە لای ئاغەکەی سەری هێنا دەر
پەردەی ڕوو ڕەشی خێرا هەڵماڵی
بەناوی ئاێین داویانە باڵی
شەڕو کوشتاری خستە کوردستان
هێرشی بردە سەر عەرەبستان
پیلانەکانی دبارو ئاشکران
گشت شانۆگەرین وا پێشکەش کران
بەڵام خەیاڵی خلیجكو خاوە
بۆی ناچێتە سەر هەتاکو ماوە

● × ●

عیراقی نەبەرد قەڵای شێرانە
لەناو جیهاندا جێی تێکۆشانە
سوپای پاڵەوان لە سەر سنوورە
لەسەر مانی گەل هەمیشە سوورە
هەرگیزاو هەرگیز ڕێ بەدوژمن نادات
پێ بە زەمینی خاونیان بنات
چونکە بەیمانی پیرۆزی داوە
بەجێی دەهێنێ ،هەنگاوی ناوە
هەتا هەتایە ئاڵای نانەوێ
بۆ سەربەزیی خاك هەر سەر دەکەوێ

شۆڕشی ئێمە ، حەڤدەی تەمووزە
لە شۆڕشەکاندا تاكو پیرۆزە
فەرماندەی شۆڕش کاکە صەدامە
هەر ئەو شایستەی جێگاو مەقامە
بۆ گەلی عیراق رووناکیی چاوە
لە ناخماندایە هێزی هەناوە
بەدڵو بەگیان زۆرمان خۆش دەوێ
ئاڵای شەکاوەی هەر سەر دەکەوێ

● × ●

ئێستا ڕژێمی تاران دەکۆشێ
شەڕ بە عیراقی نەبەز بفرۆشێ
نازانی سوپای عیراق پۆڵایە
ئەو لەسەنگەردا دەرهەقی نایە
ئاڵای نیشتمان وا دەپارێزێ
لە تێکۆشاندایە بەهەموو هێزێ
دوژمنی خاکی سەرنگوم دەکات
لە ڕەگ وڕیشە لە ناوی دەبات
لە رووکەی دەریاو زەمینو ئاسمان
لە خەباتدایە هەر بەبێ ووچان

● × ●

ئەوانەی ئێران بەڕێوە دەبەن
بەگفتو قسەی ئەمریکا دەکەن
لە خومەینییەوە تا بەنی سەدر
بێناسی ڕەشیان وەها کەوتە دەر
پیاوی ئەمریکان لە ئێران دەژین
خەریکی شەڕو ئاژاوە چێتین

شیعری : مکرم رشید تالەبانی

لە مهاباد

هو شترینی !
ئە دڤێتن بەحسی جیهانا ئەڤرۆکە
بوتە بکەم ..
کا چ دەرچوو
بەحسی مودێلێت نوی بکەم ..
وەدیارە تو نزانی !
من هاژ ڤان گوتنا نینە
وەرە .وەرە . بوتە بێژم ..
کا چەند زارۆ
لە مهابادێ دئێنە کوژتن ؟!
کا چەند سێدارە ل طهرانێ
دئێت دانانو
چەند مرۆڤ دئێن هلاویستن ؟
کا چەند گوندێت تژی هەژار
هەرو دئێنە
ڤەبراندنو وێرانکرن ؟!..
ئەرێ .. ئەرێ. .ئەز ڤان دزانم
لەوان خەم خورێ هەمانم ..
لێ من ل بەرە ..
خو گەڕا ژبو پەڕیستنێ ،
ئەز بکەمە مزگەفتو دێر ..
هەمی گوندێت وێرانکری ،
بکەم باژێر ...
بکەم باژێر ...

خلیل محمد دهۆکی

بۆ خەباتی رەوای گەلانی ئێران دژی خومەینی رەگەزپەرست

کە بیر لە ئێوە دەکەمەوە

مرۆڤ پیرۆزەو زەویش گەلێ فراوانە
هەزار هێندەی مرۆڤایەتی مرۆڤ لەسەر زەوی بژین
هێشتا زەوی فراوانە ..

● × ●

وەك شەمەندەفەر ، بە بەر چاوما تێدەپەڕن
خەمی خەڵکتان لە کۆڵدایە ، هەنگاودەنێن ماندو نابن
هەر دەڕۆنو بیر لە ئاسمان دەکەنەوە
هەر دەڕۆنو بیر لە زەوی دەکەنەوە
چەندە یەکتریان خۆشدەوێ
ئاوا یەکتریش ئازاردەدەن
هەر دەڕۆنو لە هیچ شوێنێك ڕاناوەستن
کۆڵەکەتان گرانتربوەو لە جارانیش گەورەترن

● × ●

کە بیر لە ئێوە دەکەمەوە
گوێم لەچرپەی پێتان دەبێ سوکەڵانە ڕێدەکەن
واهەستدەکەم عاشقێکی بەوەفانو
لەناو عەشقا دەسوتێنو دەژێینەوە
تا ... ئەوەندە عاشقن بە قەد هەموو ئەم دنیایە
خەمو عەشقی ڕێبوارانتان لەکۆڵدایە
جێ ژوانگەتان لەگەڵ هەموو برسییەکاندا
بۆیەی جیایەو کەپێك دەگەن
لەسەر بەفرا یاری لەگەڵ هەتاو دەکەن
کەپێك دەگەن ، هەزارەها مەمو زین یش
لە وولاتی عیشقو بەفر بەیەك دەگەن
ئێوە دەزانن مرۆڤ پیرۆزەو زەویش گەلێ فراوانە
هەزار هێندەی مرۆڤایەتی مرۆڤ لەسەر زەوی بژێ
هێشتا زەوی فراوانە .

رزگار شێخانی

عیراق .. دژی ئارەزووی شەڕخوازی ی ڕژێمی ئێران دەجەنگێت

گەلی عیراق بە کوردو عەرەبەوە سەربازی گیان فیدایی پاراستنی ڕێزو بەرزی وولاتەکەیانن

لەگەڵ «صدام حسین» ی سەرکردە بەردەوام بۆ پێشەوەو بێ گەڕانەوە

که بە دڵێکی پڕ ئازارەوە ، باسی ڕەگەزپەرستەکانی رژیمی ئێران‌و هەڵویستە دوژمنایەتیەکانیان دەکەین ، لە بیرمان ناچێ بەرێزەوە هەڵویستی خێرخوازانی لە ڕوڵەکانی گەلانی ئێران بیربخەینەوە ، بەنارسەکانیشەوە ، ئێمە سۆزی دۆستایەتیمان بەرامبەریان هەیەو پەیوەندی دۆستایەتی‌و هیوای رزگاریان لەو کارەساتەی ئەمرۆ تیا دەژین بۆ دەخوازین .

● صدام حسین

ئێمە سلاوی گەرم ئاراستەی برا عەرەبەکانمان لە ئەحواز دەکەین ، ئەوانەی بە ڕۆژگاری سزاو چەوساندنەوەی وادا لە سایەی رژیمی خومەینیدا رابوردن کە لە سایەی رژیمی شادا نەیان بینی .

● صدام حسین

سلاومان بۆ تێکوشەرە بە شەرەفەکانی کورد لە ئێران‌و هەموو گەلانی دۆست لە ئێران .

● صدام حسین

نهێنی نادرکێنین‌و شتێکی نوێش ناخەینە بەرچاو ، ئەگەر بلێین ، عیراق بە گەل‌و حوکومەتەوەو حزبی سەرکردەی ئەم وولاتەش ، حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالست ، زۆربان پێشکەش بە بزوتنەوەی نیشتمانی ئیران‌و هێزەکانی ئەو کرد ، لە کاتێکدا ، ئەو بزوتنەرەیە لە گەرمەی تێکوشانی رەوایدا بوو ، بۆ روخاندنی رژێمی شاو زامن‌کردنی باشەروژیکی رووناك‌و سەربەست بۆ گەلانی ئێران . خۆ هەمووشمان لە بیرمانە ، « خومەینی » کە شا دەری‌کرد ، ئەو ولاتەی دەرگای بۆ کردەوەو پێشوازی کردو دەستی ڕێزی لێنا ، عیراق بوو .

عیراق ، بە باوەڕەوە ، هەمیشە وای بۆ چوە ، کە سەرکەوتنی خەباتی گەلانی ئێران‌و سەربەست بوونیان لە ژیر دەستەلاتی حوکمە فاشستیەکەی شاداو دامەزراندنی رژێمێکی سەر بە ئاوات‌و خواستەکانی گەلانی ئێران ، لە سوودی گەلی ئێران ، لە سوودی گەلی عیراقە ، چونکە گەلانی ئێران‌و خاکی ئێران ، دراوسێی نزیکی عیراقن‌و بەلای عیراقیەکانەوە ، گرنگە باروو دۆخی ئەو ولاتە سەقام گیربێ‌و ڕێگای هاوکاری‌و دەستی دۆستایەتی درێژ کردن لە نێوانیاندا بەردەوام لە سوودی راستەقینەی باشەڕۆژی هەردوو لایان بێ .

دبان ، هەموو لە بیرمانە ، لەبەر ڕووناکی ئەم باوەڕو هەڵویستە مەوزوعیەی عیراقدا هەر لەگەل رماندنی رژێمی شای ئێراندا ، عیراق بە پاکی‌و دلسۆزی ئاشکرای کرد کە ئامادەیە بۆ هاوکاری بە سوود لەگەل شۆڕشی گەلانی ئیران‌و بۆ سوودو قازانجی گەلی عیراق‌و ئاوات‌و خواستی ئەو گەلانەی لە ئێران ، هەزارەها قوربانی سەختیاندا تا سەرکەوتن .

● **ئەنجام ...**

کەچی ، ئەنجام ، ئەوە بوو ، زۆری نەبرد ئەو دەستە عەقل تەنگە خۆ پەرست‌و کۆنەویستە نالەبارانەی خۆیان بە زۆرسەباند بەسەر گەلانی ئێراندا ، پەردەی قینی رەشیان بەرامبەر عیراق لە رووی خۆیان دڕی . ئەوانە هەر بەوەوە نەوەستان ، بەلکو دڕندایەتی خۆشیان بەرامبەر ئاوات‌و خواستی گەلانی ئێرانیش پێ نە شاردرایەوە ، کەوتنە قەلاچۆکردنی هەموو بیرو باوەڕ ڕووناکێك لە ئێران ، چەندان قەسابخانەیان لە کوردستان‌و عەرەبستان‌و بلوجستان‌و شوێنەکانی تری ئێراندا دامەزراند بۆ کوشتن‌و بڕینی ئازادیخوازانی ئەو گەلانە ، لەبەر هیچ نە ، تەنیا لەبەر ئەوەی ، ئەو گەلانە ، سووربوون لەسەر ئەوەی کە شۆڕشی ئێران ، کە بە خوێنی ئەوان بە ئەنجام درا دەبێ ڕێگای وا ببڕێ کە ئاوات‌و خواستی ئازاد زامن بکات . گەلی کورد ، لە کوردستانی ئێران دەنگی بۆ سەندنی مافی نەتەوەیی ڕەوایی خۆی هەڵبڕی ، گەلی عەرەب لە عەرەبستان هەمان جۆر ، کەچی جەلادەکانی (خومەینی) وەلامی ئەو دەنگانەیان بە ئاگرو ئاسن دایەوە ، بەریزداری سێنێدارەیان بۆ ڕۆڵەکانی ئەو گەلانە لە شەقامەکانی مەهابادو سەقزو مەریوان‌و عەبادان‌و محەمەرە داچەقاند ، لەم جارەشدا هەر عیراق‌و گەلی عیراق دەستی دلسۆزی بۆ تێکۆشەرانی ئەو گەلانە کردەوە .

● ★ ●

لەوانەیە ، هەندێ لایەنی داخ لە دڵ وێنەبەکسی تری پێچەوانەی وێنەی راستەقینەی زۆران‌بازی نێوان عیراق‌و حوکم ڕاکانی ئێران پیشانی رای گشتی خەلك بدەن ، بەلام رووی رۆژ بە بێژنگ ناگیرێ ، حوکم راکانی ئێران ، قینی ردش بەرامبەر عیراق‌و شۆڕشەکەی‌و سەرکەوتنەکانی کوێری کردوون ، لەبەر ئەوە ، هەر زوو کەوتنە قارس‌کردنی وولات‌و گەلەکەمان ، بەبێ ئەوەی گوێ بدەن بە بچوکترین عورف‌و عاداتی دراوسێیەتی‌ ری‌و شوێنی راستی پەیوەندی نێو دەولەتان ، کەوتنە دەستخستنە ناوکاروباری عیراق ، نە خێر لەو سنوورەشدا نەوەستا ، جەلادو نوکەریان دەناردو بۆمبابان بەسەر خەلکی بێ گوناهباردا تەقاندەوە ، وایان زانی بەم کاروبارە بێ ڕەوشتانەیان عیراق مل کەچی خواست‌و ئارەزووی ئەوان دەبێت‌و ئەوان چیان بوێ لێرە خێراو دەست‌و برد وەلامیان دەدرێتەوە نەیان زانی گەلی عیراق یەك جارەو رزگاری بووەو ئیتر مل کەچی هیچ هێزو دەستەلاتێکی دەرەوەی سنوور نابێ‌و ئەوەی دەست دەخاتە کاروباریەوە دەستی دەبڕێتەوە .

● ★ ●

● ڕۆژان ، هاتن‌و ڕۆشتن ، حوکم‌ڕا عەقسل بەردینەکانی ئێران زیاتر لە خۆیان بایی دەبوون ، زیاتر سنوریان پێ دەگرتین عیراق گەل‌و سەرکردەی ، بە چاوی ئارامەوە دەیان ڕوانی ؛ بەلام جام کە پڕبوو لێ‌ی دەرژێ ، رژێمی ئێران لە هەموو نوسولێکی پیاوەتی‌و دراوسێیەتی‌و پەیوەندی نێو دەولەتان چوە دەرەوە ، کە واتە ئیتر هیچ ماوەی ئەرە نەماوە ، گەلی عیراق‌و سەرکردایەتی عیراق‌و سوپای ئازای عیراق بەرامبەر بەم کارەساتە دەست بەستراو بن ، چونکە روون بوەوە ، کە حوکم‌ڕاکانی ئێران ، واز لە هەڵویستی نارەوایان ناهێنن‌و سوورن لە سەر ئەوەی کوسپ بخەنە ڕێگای پێشکەوتنی عیراق لەبەر . هیچ لە ، لەبەر ئەوەی چاویان بەرایی نایەت عیراق لە ریزی پێشوە ببینن ، لەبەر هیچ نە ، تەنیا لەبەر ئەوە نەبێ دەزانن تیشکی رووناکی شۆڕشی عیراق لە کوردستانەوە دەگاتە گەلی کوردی ئێران‌و لە هەموو عیراقەوە دەگاتە عەرەبستان ، ئەوانیش ڕەگەزپەرست‌و فاشست‌و خوێن‌ڕێژن ، نایانەوێ گەلانی ئێران بەو جۆرە بە ماف‌و سەربەستی خۆیان شادبن .

● ★ ●

بە بەراوردێکی بە وبژدانانەی ، نێوان رژێمی ڕەگەزپەرستی ئێستای ئێران ، کە خۆی لە ژێر چەندان دروشمی بریقەداری درۆزنانەدا شاردۆتەوەو لە نێوان رژێمی شای گوڕکراودا،دەگەینە ئەو ئەنجامە، رژێمی ئێستا ، دڕندایەتی‌و دوژمنایەتی کردنی هەموو خێر خوازیەك لە زۆر لاوە گرەوی لەشا بردۆتەوە ، کەواتە ، حەقی خۆمانە بلێین ، کام گۆڕان لە ئێراندا رووی داوە لە سوودی گەلانی ئێران بوە ، هیچ !

رژێمی شای ئێران :هەڵوێستی بەرامبەر ئاوات‌و خواستی ئازادیخوازی گەلانی ئێران ، کردنەوەی دەرگای هەزاران زیندان بوو ، سەربڕین‌و کوشتن‌و ڕاونانی هەموو ئازادیخوازە بە شەرەفەکانی گەلانی فارس‌و کوردو عەرەب‌و تورك‌و بلوشی ، لە رووی سیاسەتی دەرەوە ، رژێمی شا بە ئاشکرا پولیسی پاساولی سوودی ئیمپریالی بوو لە ناوچەکەدا پیلان ڕووی‌نەداوە دژی ئاوات‌و خواستی گەلانی رۆژهەلاتی دوورو نزیك‌و رژێمی شا دەستی تیا نە بووبێ ، رژێمی ئێستای رەگەزپەرست بە عەقلیەتی بەردینیەوەو بە خۆ شاردنەوە لە ژێر پەردەی ئیسلامدا کە لەوان بێ بەری‌یە هیچ جیاوازیەکی نیە لەگەل ئەو رژێمەداو ئەمەش چەندان بەلگە :

– بە هەمان دڕندایەتی، رژێمی شا دژی هەموو بیروباوەڕیکی پێشکەوتنخوازانەی گشتی گەلانی ئیرانە

– ئەو خوێن رشتنەی بە کوردستان‌و عەرەبستان‌و ناوچەکانی تری ئێران دژی گەلانی ئێران بەرپای‌کردن بەلگەی بێ‌گومان لێ‌کراوی ڕەگەزپەرستی ئەم رژێمەیە.

– هەر چەند ئەم رژێمە بە قسەو فیشاڵی زل گوایە لەگەل شۆڕشی فەلەستینداپە کەچی زۆر بێ شەرمانە پەردەی لە رووی چاو برسیەتی خۆی بەرامبەر وولاتانی خلیجی عەرەبی دەربری ئەمە سەرەڕای هەڵویستی بێ شەرمانەی بەرامبەر عیراق‌و شۆڕشە سەرکەوتوەکەی .

● ★ ●

● ئاراممان گرت ، بەلام ئارام سنووری هەیە، دەستی خێرمان راکێشا کەچی رژێمی ئێران بومبای ویرانکاری‌دا بەسەر مندالەکانی عیراقدا ، بۆیە ئیتر لەوە زیاتر لە وزەی شۆڕش‌و گەلی عیراقدا نەما چاوەڕێی خێرخوازی لە رژیمی بکرێ تا بینەقاقای لە دڕندایەتی‌و کۆنەپەرستی‌و رەگەزپەرستی‌و شەرخوازیا نوقم بوە ، ئیتر گەلی عیراق لەوە زیاتر ماوە بەبێ هەڵبڕینێ ئەو عەقل بەردینانە نادات ، سوپای عیراق کەوتە خۆ ، لە ماوەی چەند رۆژێکدا دەرسێکی وای دا بە رژێمی رەگەزپەرستی ئێران ئەگەر شەرم‌و شورەی لە لایان سنووری هەبێ هەرگیز لە بیریان ناچێتەوە .

● گەلی عیراق ، بە کوردو عەرەب‌و هەموو کەمایەتیە براکانیەوە سوورن لە سەر ئەوەی ئەم ڕێگایە بەر نەدەن تا سەرکەوتنی تەواوو هەموو سەربازی گیان فیدای ئەو ئامانجە پیرۆزانەن سەرکردەی گەل صدام حسین لە ووتارەکەی ١٦–٩ – ١٩٨٠دا رای‌گەیاندن‌و بەرەو سەرکەوتن‌و ... بێ گەڕانەوە .

بەرەو سەرکەوتنی تەواو ، دوژمن لەبەردەم هێرشی مەردانەی پاڵەوانەکانماندا هەڵدێن

لەشکری ئازاو دلێری عراق ، لەبەر ڕووناکی ئامۆژگارییەکانی ڕابەرو سەرکردەی گەلدا صدام حسین ، هەڵمەتەکانیان بەرەو پێشەوەیەو .. عیراق هەمیشە پێش دەکەوێ و .. ناگەڕێتەوە ، لەم هێرشە ڕەوایەی لەشکری عیراقدا کە بۆ بەرپەچدانەوەی چاو چنۆکی و ئارەزووی شەڕخوازی ڕەگەز پەرستەکانی فارسە ، سەرکەوتن گەیشتۆتە ڕادەی ئەوەی ... لەبەردەم هێزەکانماندا .. دوژمن هەڵدێ ..

هەوڵی ئاوەدانی و پڕۆژەی تازە لە پارێزگای سلێمانی

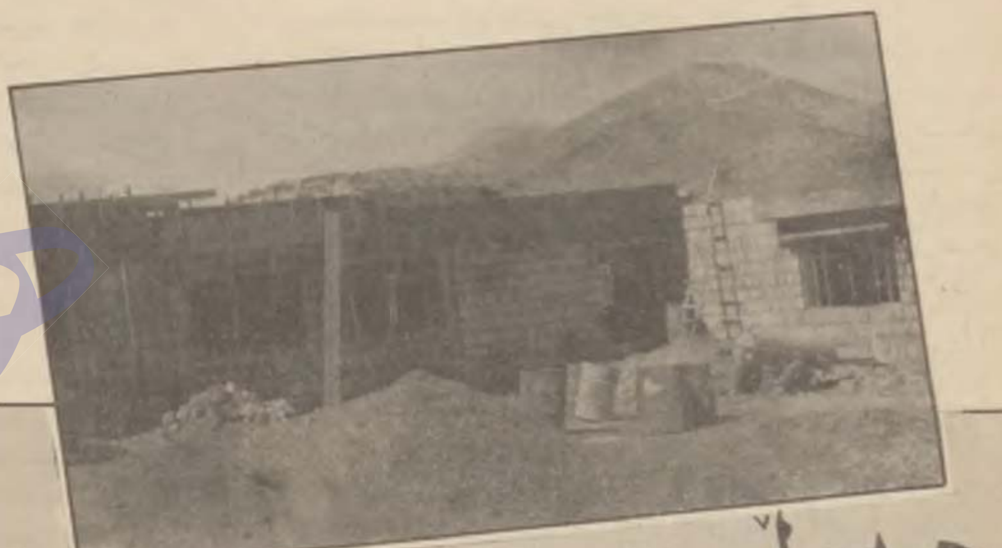

● لە نێوان هەوڵی ئاوەدانی و جێبەجێ کردنی گەلێ پڕۆژەی ئاوەدانی تازە لە پارێزگای سلێمانیدا ،لە پڕۆژەی خزمەتگوزاری بۆراوجۆرەوە بۆ موکەرکردنی ژیانی ئاسودەیی هاوڵاتییان ، گەلێ لایەنی لێپرسراو چالاکانە لە هەوڵی جێبەجێ- کردنی پڕۆژەکانیاندان ویەکێك لەو لایەنانە بەڕێوەبەرێتی کاروخانەسازی سلێمانییە کە گەلێ پڕۆژەی ئاوەدانیان بە دەستەوەیەو دڵسۆزانە لە هەموو لایەکەوە ئەیاتەوێ بە زووترین کات تەواویان بکەن و ئێمەش لە سەردانێکی ڕۆژنامە نووسیدا بۆ ئەو بەڕێوەبەرێتییە ئەم گفتوگۆیەمان دەربارەی ئیشوکاریان لەگەڵ بەڕێز ئەندازیار حمید سلیم میراندا دەربارەی گرنگترین پڕۆژەی کردو کاك حمید خۆی سەرەتا دەربارەی پڕۆژەی ئاوەدانی ئەمساڵیان وتی :-

حمه سعید حمه کریم
پ . هاوکاری لە سلێمانی

× ئەمساڵ کە ساڵی ١٩٨٠ یەو هێشتا تەواو نەبووە گەلێ پڕۆژەی ئاوەدانی جۆراوجۆرمان بە دەستەوە بووە کە هەیانە تەواو بووە وهە شیانە هێشتا ماوویەتی ونیشی لێ ئەکرێ و هەشمانە بە تەماین دەستی پێبکەین و بە گشتی ئەو پڕۆژانەی کە ئیشیان لێ ئەکرێ سەرجەم هەموویان بایی ٤ ملیون و ٥٠١ هەزارو ٢٢٨ دینارن و بریتین ل،

١ - چەوبردن بۆ کارگەی اسفلتی تانجەرۆ .

٢ - چاك کردنەوەی ڕێگای گردەبۆر - زێوێ - بیرەمەگرون .

٣ - دروستکردنی کارگەی چاك کردنەوەی مەکینەو ئوتومبێل .

٤ - دروستکردنی خانوی حاکم لە سلێمانی .

٥ - دروستکردنی نەخۆشخانەی هەڵەبجە بەفراوانی ١٠٠ قەرەوێڵە

٦ - دروستکردنی نەخۆشخانەی سنگ لە سلێمانی .

٧ - دروستکردنی مەڵبەندێکی تەندروستی و دوو خانو لە سەنگاو .

٨ - دروستکردنی مەڵبەندێکی تەندروستی و دوو خانو لە سەرقەڵا .

٩ - دروستکردنی مەڵبەندێکی تەندروستی و لە بیارە .

١٠ - دروستکردنی مەڵبەندێکی تەندروستی و لەگەڵ چوار خانوو لە بەرزنجە .

١١ - دروستکردنی مەڵبەندێکی تەندروستی و لەگەڵ چوار خانو لەسیروان

١٢- دروستکردنی ٦٠ شقەی نیشتەجێ لە سلێمانی .

١٣ - دروستکردنی مەڵبەندی لاوانی چەمچەماڵ .

١٤ - دروستکردنی مەڵبەندی لاوان لە ڕانیە .

١٥ - دروستکردنی مەڵبەندی لاوان لە هەڵەبجە .

١٦ - تەواکردنی یاریگای وەرزشی لە چەمچەماڵ .

١٧ - دروستکردنی قوتابخانەی ئامادەیی بازرگانی لە سلێمانی .

١٨ - دروستکردنی دار المعلمین و دار المعلمات لە سلێمانی .

١٩ - دروستکردنی قوتابخانەیەکی ناوەندی لە سلێمانی .

ئەمانە ئەو پڕۆژانەن کە هێشتا ئیشیان لێ ئەکرێ و لە تەواو بوون دان .

● کاك حمید حەز ئەکەین بزانین ئەمساڵ بە گوێرەی چاوەڕوانی خۆتان کام پڕۆژانە تەواو ئەکەن بەتایبەتی وا ساڵی ١٩٨٠ خەریکە تەواو ئەبێ ؟.

× بە گوێرەی ئیشوکاری خۆمان و چاوەڕوان کردنمان وا بە تەماین ئەمساڵ نزیکەی ٤٠ پڕۆژەی جۆراوجۆر تەواو بکەین و هەموویان بایی نزیکەی ١ ملیون و ٧٣٠ هەزارو ٣١٤ دینار ئەبن و بریتین لە هەندێ ڕێگاوبان و دروستکردنی خانوی حاکم و نەخۆشخانەو مەڵبەندی تەندروستی و قوتابخانەی سەرەتایی و ناوەندی و بەشی ناوخۆیی و گەنجینەی

بەڕێوەبەرێتی پەروەردەی سلێمانی و گەلێ پڕۆژەی ئاوەدانی تریش کە هەموویان تەواو ئەبن و دەست ئەکەین بە ئیشوکاری تر کە لە پلانی ساڵی داهاتودا بۆمان دانراوە .

● ئەی باشە ئەو ئیشوکارانەی کە دەستتان پێ نەکردووە کامانەن و چی و چین ؟.

× ئەو پڕۆژەو ئیشوکارانەی کە هێشتا دەستمان پێ نەکردوون زۆرن و هەموویان لە پلانی پێگەیاندنی نەتەوایەتیدان و لە حساباتی ئەمساڵدا دانراون و ئەوانیش نزیکەی ٢٧ پڕۆژەن کە بریتین لە دروستکردنی خانو بۆ حاکم لە ماوەت و چوارتاو چەمچەماڵ و کەلارو دەربەندیخان و سلێمانی و دروستکردنی دایەرەی دادگا لە سلێمانی و هەروەها دروستکردنی دایەرەی خۆمان و پەروەردەو بارەگای یەکێتی نووسەرانی کوردو یەکێتی ئافرەتان و جوتیاران و مەڵبەندی لاوانی سلێمانی و بارەگای دایەرەکانی وەزارەتی خۆمان و یانەو کتێبخانەی کرێکاران و بارەگای یەکێتی قوتابیان لە سلێمانی و هەڵەبجەو ڕانیەو دەربەندیخان و دروستکردنی نەخۆشخانەی ڕانیەو قەڵادزەو سەنگەسەرو تیلەکۆو بێتواتەو چێشانەو سلێمانی و بازیان و مۆرباس کە ئەم نەخۆشخانانە جۆراوجۆرن و هەندێکیان خانوشیان لەگەڵدایە ، هەروەها دروستکردنی مەڵبەندی فێرکردنی حواردەمەنی لە سلێمانی و مەڵبەندی ئیسعافی فەوری سلێمانی و ٢٤ شقەی نیشتەجێ بۆ پزیشکەکانی سلێمانی و ١٢یش بۆ هەڵەبجە . لەگەڵ دوو دابەنگەو پەیمانگای ئیسلامی و بەشی ناوخۆیی لە سلێمانی و بەشی ناوخۆیی بۆ دار المعلمین و دار المعلمات و وا بەتەماین لە کۆتایی ئەم ساڵدا ئەگەر هەندێ گیروگرفتی لاوەکی بێڵێ دەستیان پێبکەین .

● کاك حمید باسی گیروگرفتان کرد حەز ئەکەم هەندێکیان بزانین .

× گیروگرفتی ئیشوکار زۆر زۆرەو ڕۆژانە کە دێتە ڕێگامان خۆمان زۆریان جێبەجێ ئەکەین و ئەوەی کە تۆزێك ئیشوکارمان دووا بخات ئەوەیە کە هەندێ جار زۆربە نارەحەتی زەویمان دەست ئەکەوێ کە پڕۆژەکانی لەسەر بکەین و جار جاریش هەر بە نارەحەتی بەڵێندەرمان دەست ئەکەوێ کە شایستەی ئیشەکان بێت و ئیتر کەمی چیمەنتۆو هەندێ مەوادی تریش هەر جار جار دوامان ئەخات .

لەو ڕوانگەوە کە دەبێ ڕۆژنامەنووسیی کوردیش بچێتە ناو خەڵکەوە سەر بکاتە ناو هەموو لایەنەکانی ژیان ، وە لە چوارچێوەی بایەخ و پێدانی فراوانتری هاوکاری - بۆ دەرخستنی ڕووی ڕووناکی پێشکەوتنی بەردەوام لە گوندو شارەکانی کوردستان و دەربڕینی خواستی دوورو نزیکی کۆمەڵانی خەڵك ، ئەم نامەیەی پ : هاوکاری لە هەولێر ، کە لە سەردانیا ، بۆ دیبگە نووسیویەتی بڵاو دەکەینەوە

شێرزاد عبدالرحمن

خواست و ئاواتەکانی دیبەگە

● کە چونیە دیبەگە، لە پێشەوە لەگەڵ هاووڵاتییان کەوتینە قسە ، ئەوانیش ، هەر یەکە باری سەرنجی تایبەتی بەرامبەر بە خواستەکانی دیبەگەو کەمو کورتی و پێداویستیەکانی ئەم ناحیەیە دەربڕی ، ئێمەش ئەو خواستە پیرۆزانەمان کردە پرسیاری گەشتەکەمان ...

● بەڕێز محمود حسین وەکیلی ناحیەکە وتی :

× پڕ بە دڵ سوپاسی ڕۆژنامەی « هاوکاری » ئەکەین ، ڕاستییەکەشی دەمێك بوو ، ئێمە خۆمان، چاوەڕوانی ئەوە بوین خواستی خۆمان و ئەم خەڵکە بخرێتە ڕووو لێپرسراوان ئاوڕێکی دڵسۆزانە لە گیروگرفتەکان بدەنەوە .

× مادام وا بێ ، با لەوەوە دەستی پێ بکەین کە بۆ چی تا ئێستا زۆربەی گوندەکانی ناحیەکە بە بێ ئاوو کارەبا ماونەتەوە .

● ئەتوانی ناوی چەند گوندێك بلێی ؟

× لە ڕێگامان لامان دایە چەندەها گوند کە بەداخەوە، هاووڵاتیان لەو گوندانەدا لەبەر مەینەتیی بێ ئاوی و بێ کارەبایی دەناڵن ، لەوانە مەلەك ئاغا ، گردە شینە ، بەرزەوار ، خورمەلە ، چل هەوێر ..

× لە نەخشەی ساڵانی داهاتوودا بە دەستمانەوەیە کە زۆربەی گوندەکانی سەر بە دیبەگە ئاوو کارەبایان بکاتێ ، وەپارەیەکی چاك دادەنرێ بۆ زامن کردنی خواست و پێویستی هاووڵاتیان لەو گوندانەدا کە ڕاستیەکەی پێویستی ڕاستەقینەیان بە گۆڕان و پێشکەوتنی بەردەوام هەیە.

● ئایا بۆچی تا ئێستا لەگەڵ ئەو گۆڕانکارییە فراوانە ، تاقە باخچەیەکی منداڵان نیە ؟

× لە ئەنجامی خواستی هاووڵاتیان دەمێکە بیرمان لەم لایەنە کردۆتەوەو «٨٠» هەزار دیناری بۆ تەرخان کراوەو پڕۆژەکە ئێستا لە جێبەجێ کردندایە .

● هەر وەکو هاووڵاتیان باسیان کرد سەرچاوەی ئاوی ئەم ناوچەیە لە گوندێکەوە دێ و پاك نیە ، تا ئێستا بیرتان لەوە نەکردۆتەوە کە چارەسەرێك بۆ ئەم مەسەلەیە بدۆزنەوە ؟

× مەسەلەی ئاوی دیبەگە سەرەڕای ئەوەی کە پاك و خاوێن نیە ، دەبێتە گۆماوی گەورە ، کار دەکاتە سەر ژیان و تەندروستی هاووڵاتیان و چەندەها جاریش ئەم گیروگرفتە بەر چاو خراوە ، تەنانەت داوامان کردووە ، دیبەگە ، پێویستی بە بیری ئیرتیوازی هەبەو سەر چاوەکەی بە کەلکی خواردنەوە نایەت .. بەڵام تا ئێستاش گیروگرفتی ئاو وەك خۆی ماوەتەوە .

● ئەی پڕۆژەکانی ئێستاتان چیە ؟

× ڕاستییەکەی گەلێ ئاوات و خۆزگەمان هەیە ، بەڵام لەو پڕۆژانەی کە ئێستا بە دەستمانەوەیە :

١ - باخچەی منداڵانی دیبەگە .

٢ - دروست کردن و دامەزراندنی سەرای دیبەگە.

٣ - بە نزیخانەیەکی گەورە .

٤ - دابەش کردنی زەوی و زار .

٥ - بانەی فەرمانبەران .

٦ - قیرتاوکردنی شەقامەکان .

٧ - قوتابخانەیەکی نوێ لە گوندی « کۆزەبانکە ».

٨ - مەڵبەندی لاوانی دیبەگە .
ڕیبەگە ،.

٩ - هەشت خانو بۆ هاووڵاتیان و ئاسایشی ناوخۆیی .
قوتانخانەی سانەوی دیبەگە

- کە لە چاوپێ کەوتنەکەی بەڕێز وەکیلی بەڕێوەبەری ناحیە بوونیەوە گەشتێکی ترمان کردە ناو خەڵك و ڕاپۆرتێکی تایبەتیمان پێشکەش بە لێپرسراوان دیبەگە بە جوانترو پاکترو پێشکەوتووتر ببێنینەوە .

ڕێستی ووشەی نوسینگەکان

ووتەی لاپەرە

فریا عبدالله

کردنەوەی نوسینگەکانی دەزگای ڕۆشنبیری و بڵاو کردنەوەی کوردی لە پارێزگاکانی ناوچەی کوردستاندا بە یەکێك لە هەنگاوەکانی بەرەو پێشەوە چونی دەزگای ناوبراو دەژمێردرێت کە لە پێناوی پاراستن و پەرەپێدانی وشەی پیرۆزی کوردیدا دەیها وێژێت .. . لێرەدا ئەگەر ئاوڕێك لە چەند ساڵ لەمەو بەر بدەینەوەو دۆخی ڕۆژانەی پەیامنێرەکانی ئەم دەزگایە بەسەر بکەینەوە ئاشکرایە لە کۆسپ و تەگەرەی کاری ڕۆژانەیان بەو لارە شتێکی ئەوتۆ بەدی ناکەین کە هاتونەتە ڕێگایان . .. ! بۆ نمونە ئەگەر یەکێك ویستبێتی یەکێك لە لەم پەیامنێرانە چالاکییەکانی پارێزگا بنوسێت ناچار بوە بە ڕۆژ کۆیان بکاتەوەو شەویش لە ماڵەوە پاك نوسیان بکات...وەیان ئەگەر لایەنێکی تایبەتی وەك یەکێتی نوسەران و نەقابەی هونەرمەندان و هەر لایەنێکی ویستبێتیان بۆ بەسەر کردنەوەی ئاهەنگ و کۆڕو لێکۆڵینەوەکانیان ئاگادارمان بکەن دەبوایە ڕێگایەکی تایبەتیان بۆ بدۆزبایەتەوە ...

بەڵام وا ئێستا دوو نوسینگەی دەزگای ڕۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی لە هەردو پارێزگای هەولێرو سلێمانیدا کراونەتەوەو هیوای کردنەوەی نوسینگەیەکی تر دەخوازین بۆ پارێزگای دهۆك .. بەڵام ئەمەش وەنەبێ تەنها بۆ ڕاپەڕاندنی کاری ڕۆژنامەگەری بێ و هیچی تر بەڵکو لەوەش فراوان ترە بۆ نمونە هەموو سەردانێکی ئەدیبان و هونەرمەندان بۆ ئەم نوسینگەیانە خۆی لە خۆیدا خزمەتێکی ڕاستەوخۆی وشەی پیرۆزی کوردی پێشکەش دەکات چونکە لەوانەیە لە نێوان دەمەتەقێی سێو چوار ڕۆشنبیردا دەربارەی هەر چمکێکی ئەدەبی و هونەری ڕیپۆرتاجێکی لێ دروست بکرێت و بخرێتە پێش چاوی خوێنەرانی کورد. جگە لەوەش نوسینگەکان دەبنە مایەی پەیداکردن و پتەوکردنی پەیوەندی لایەنانی ناوبراو لەگەڵ کارگێڕانی نوسینگەکاندا

لە بەردەم ئاگری جەنگی ڕەوای عیراقدا

عەمامەکەی خومەینی

عبدالوهاب تالەبانی

● کاتێ کە دەستم بە نووسینی ئەم وتارە کرد ، (فیقەی ئاگادار کردنەوە) ناڵەی لێ‌هەستاو ئەوەی ڕاکەیاند کە فڕۆکەی ڕەگەز پەرستەکانی ڕژێمی خومەینی لە پایتەختی شیرین نزیك بوونەتەوەو دەیانەوێ بارانی رك‌و قین‌و دوژمنایەتی بباریێننە سەر خەڵکی وڵاتەکەمان .. رادیوو تەلەفزیۆن لە هەمان کاتدا رایان دەگەیاند کە لە هەموو جێگەیەکەوە فڕۆکەکانی خومەینی بت پەرست شارو ناوچە ستراتیژیەکانیان داگرتووە ...

بێگومان ئەم دەست درێژیەی تاقمە دکتاتۆرەکەی ئێران وەنەبێ لە تۆڵەی هێزە چەکدارەکانی وڵاتەکەمان رزگاری بوو بێ بەڵکو ئەوە بوو سەرکردایەتی هێزی چەکدار رای‌گەیاند کە تەنها لە ڕۆژی ٢٣-٩-١٩٨٠ دا(٦٧) فڕۆکەی ساختی ئەمەریکا لە ئاسمانی عیراقدا خراونەتە خوارەوە ولەولاشەوە هێزی پیادەو زرێ‌پۆش‌و هێزەکانی دەریا تەنگیان بە ئەرتشی ڕەگەز پەرستەکانی ئێران هەڵچنیوەو ، دیاریشە ئەم هێرشە ئاسمانی‌یەی هەر لە ئەنجامی ئەو نوشستی‌و رووخانانەی دایە کە لە جەبهەکانی شەڕدا لە بەسرەو میسان‌و واسط دیالی دوو چاری بووە ... شەڕی شەلم کوێرم ناپارێزم ـ دەکا ، کە ئەویش شەڕی موفلیس‌و بێ‌بڕواو بێ ئومێدەکانە .

● وا شەڕەو لە ئەنجامی سەرکێشی‌و گومڕایی تاقمەکەی خومەینی‌دا ،عیراق ناچارە سنوورو ئاوو کەرامەتی میللەتەکەی بپارێزێ‌و ، بە توندی‌و بە هەموو هێزیەکیەوە ، کە هەوێنە سەرەکی‌یەکەشی هەر گەلی عیراقە ، بماڵێ بە سەروبۆتەڵاکی رژێمی نەگریسی خومەینی‌دا ...

ئینجا بەرامبەر بەم باروزروفە تازەیە ، باروزروفی بەرەنگاری بوونەوەی راستەوخۆی خومەینی‌و ڕژێمە ڕەگەز پەرستە چلیستەکەی ، چۆن دەست نیشانی پاشەڕۆژو ئەنجامی جەنگە ڕەواکەی عیراق دژی دەست درێژکارە خومەینیستەکان دەکرێ ؟ ئایا پەرەپێدانی شەڕو لێدانی تەپڵی جەنگ لەلایەن حوکمڕانەکانی ئێرانەوە لە بەرژەوەندی کێدا دەبێ‌و بە چ‌بارێکدا دەشکێتەوە ؟

بۆ وەڵام دانەوەی ئەو پرسیارانەی سەرەوە ، کە ئێستە بەرای من ، پرسیاری سەر زاری زوربەی خەڵکەکەیە ، دەبێ بگەڕێینەوە سەر باسی ڕەگی مەسەلەکە ، بەیان بڵێین ڕەگەکانی کێشەی نێوان ڕژێمی پێشکەوتنخوازی عیراق‌و ڕژێمی فاشێت‌و ڕەگەز پەرستی خومەینی .

لە سەرەتادا ، لام وایە ئەم کێشەیە بەشێکە لە نەخشەیەکی فراوان‌و خەستی درێژ خایەنی دەزگا ئیمپریالیستەکانی جیهان‌و ، خومەینی لەم نەخشەیەدا دەوری خۆی هەبەو کەرەستەیەکی بەکرێ‌گیراوەو ، بەنجە ڕەشەکانی بەرەی ئیمپریالیزم بە کەیفی خۆیان‌و لەو سنوورەدا کە بەرژەوەندی پرۆژەکانیان تیابێ ...؛ بۆ لێدانی ڕژێمە پێشکەوتنخوازەکان‌و جەزرەبەدانی گەلانی ناوچەکەو تالآن کردنیان ... دەیجووڵێنن‌و دەیسووڕێنن.. تەنانەت پیا چوونەوەیەکی مەوزوعیانەی ئەو باروزروفانەی کە خومەینی تیدا هاتە سەر حوکم راستی ئەو بۆ چوونەی سەرەوەمان بۆ دەچەسپێنێ .

گرمانی تێدا نیە کە پێش رووخانی ڕژێمی شاهانشایەتی بزوتنەوەی گەلانی ئێران‌و ، هەڵچوونی قینی خەڵکی چەوساوەو ستەم‌دیدەی ئێران گەیشتبوە رادەیەك پێویست بوو ، گۆرینێت لە باری سیاسی ئێراندا بکرێ‌و دەست ـ کاری‌یەکی وەزعەکە بکرێ ، بۆ ئەم مەبەستە دەستگاکانی ئیمپریالیزم خومەینیان جوڵاندو ئەوەبوو ئەم خومەینی‌یە چوە پاریس‌و لەوێوە دەستی کرد بە هاندان‌و ناردنی شریتی دەنگی خۆی بۆ ئێران‌و بەرەبەرە ، جێگەی پێشرەوی پاشەڕۆژی گرتەوەو مەبەستی دەستگا ئیمپریالیستەکان هاتەدی ، بێگومان هەندێ هۆی مەوزوعیش هەبوو کە وای کرد پیلانەکەی خومەینی سەربگری ، لە سەرووی هەموو ئەو هۆیانەوە هێزە سیاسی‌یەکانی ئێران نەگەیشتبوونە ئەو قوناغە سیاسی‌یەی بتوانن کەسێك ، یان پێشەوایەکی لێهاتوو بخولقێنن .

● شتێکی ئاشکرایە کە ڕژێمی عیراق ، ئەو ڕژێمە نیە کە دەستگاکانی ئیمپریالیزم لێی رازی‌بن‌و ، بە شەهادەتی دەست‌و دوژمن ، ئەم ڕژێمە وڵاتەکەمان پێناسی تایبەتی خۆی هەیەو هەرگیز مان‌و پێشکەوتن‌و سەرکەوتنی بە سەر ئەو کۆسپانەی دێنە ڕێی ، لە گەڵ حیساباتی ئەو دەستگایانەدا ناگونجێ‌و ، بەڵکو بە پێچەوانەیانەوەیەو ، هەر لێرەشەوە هۆی سەرەکی‌ی شەڕەکەی خومەینی دژی عیراق سەر هەڵدەدا ...

عیراق دەیەوێ ئەو پارچە زەویانەی کە لە بارێکی ئالۆزدا ، ئێران داگیری کرد بگەڕێتەوە بۆ عیراق ، چونکە خاکی عیراقەو داگیرکردنی بۆ ماوەیەك لەلایەن ئێرانەوە پێناسی ئەو خاکە ناگۆڕێ‌و مافی‌ئەوەش نادا بە ئێران بڵێ ئەمە هی ئێرانەو ئیتر دەستی بەسەردا بگرێ...

هەروەها عیراق دەیەوێ ئاوی ـ شط العرب ـ کە هەمیشە پارچەیەك بوە کە خاکی عیراق بگەڕێتەوە ژێر دەستەڵاتی خۆی ، کە ئەمەش مافێکی ڕەوایەو هیچ چەندوچوولی تیا نیە ، عیراق چەند جارێك بە ڕێگای دیبلوماسیانە ویستی لە ئێران بگەیەنێ کە پێویستە دان بەو راستیانەدا بنێن‌ودەست لە خاك‌و ئاوی عیراق هەڵگرن، کەچی خومەینی‌و تاقمەکەی تا دەهات زیاتر دانیان ریچ دەکردەوەو ،تەنانەت،خومەینی گەیشتە نەجەف‌و کەربەلا،واتە خومەینی تەنها بەوە رازی‌نیە کە داگیری کردوە ، بەڵکو ڕەیەوێ بە بیرێکی گەندەڵی مەزهەبی بەوە یەکێتی میللەتەکەمان تێك‌دات‌و تاقمە ڕەگەز پەرست‌و دڕندەکەی .

باشە ، بەرانبەر بەم هەڕەشەو گوڕەشەو جم‌وجوڵە گومان لێکراوانەی خومەینی ، هەڵویستی عیراق دەبی چی‌بێ ، لە غەیری خۆ ئامادە کردن بۆ پاراستنی خاك‌و بەربەست کردنی خەو خەیاڵە پڵاوەکانی خومەینی ؟

ئەوەش کە رووی‌دا هەر ئەوە بوو : عیراق بۆ گێڕانەوەی خاکی داگیرکراوی جووڵاو بڕیاری دا کە خاك‌و ئاوی داگیر کراو بگێڕێتەوە بۆ ژێر دەستەڵاتی ڕەوای خۆی‌و ، ئەوە بوو سوپای عیراق لە ماوەیەکی کورتداو بە هەڵمەتێکی مەردانە توانی هەموو ئەو ناوچانە رزگار بکات ،لە تۆڵەی ئەمەدا خومەینی فەرمانی دا کە دەست درێژی بکرێتە سەر ناوچەی مەدەنی‌و ستراتیژیەکانی عیراق ، ئەوە بوو لە هەندێ کارگەو ناوچەی مەدەنیمان درا لە بەسرەو خانەقین ... ئینجا بۆ ئەوەی خومەینی‌و تاقمەکەی‌و ئەوانەی لە پشتیەوە وەستاون تێبگەن عیراق ئەو جێگەیە نیە مردنی تیا بچێنن‌و ئاسمانی عیراقیش نابێتە سەبرانگای فڕۆکە کوشەندەکانیان .. بۆیە هێزی ئاسمانی عیراق خۆی گەیاندە دوور ترین بنکەی ئاسمانی ئێران‌و فڕۆکەخانەی سەربازی‌ی میهرابادی تاران‌و تەورێزو ئەسفەهان‌و شیرازو هەمەدان‌و کرماشانی بوردومان کرد ، هەروەها هێزی ئاسمانیمان ئەو فڕۆکەخانەیەشی بوردومان کرد کە خومەینی کردبوویە بنکەی هێرش بردنە سەر شۆڕشگێڕانی کوردستانی ئێران‌و گوندە کورد نشینەکانی ئەو دیوی لێوە بوردومان دەکرد .. کە ئەویش فڕۆکەخانەی سەربازی‌ی ..سنەیە..

تا نووسینی ئەم وتارەش شەڕ بەردەوامەو سەرۆك صدام حسین رای‌گەیاند کە عیراق خۆی لە حاڵەتی جەنگا دەبینێ لە گەڵ ڕژێمی خومەنییداو ئیتر لە ناوچە ستراتیژیەکانی ناوی ناوەوەی ئێران دەدات تاوەکو خومەینی‌و تاقمەکەی سەر بۆ دەنگی راستی دادەنەوێنن‌و خاك‌و ئاوی عیراق بە هی عیراق دەناسن .

ئەم شەڕەی نێوان وڵاتەکەمان‌و ڕژێمی گەندەڵی خومەینی ، شەڕێکی نیشتمانی‌ی پیرۆزی گەلەکەمانەو پشتگیری کردنی‌و هاوکاری کردنی بێ سنوور بۆ سەر خستنی ویست‌و ئیرادەی گەلی عیراقمان‌و نابووت کردنی ڕژێمی فاشێستی خومەینی ئەرکی سەرشانی هەموو نیشتمان پەروەرێکی کوردو عەرەبە ، .. خاك‌و ئاوی نیشتمان کە تووشی هێرش‌و داگیر کردن دەبێ لەلایەن دوژمنێکی وەکو ڕژێمە ڕەگەز پەرستەکەی خومەینی‌یەوە .. دەبێ هەموو مەسەلەیەکی تر .. هەموو بەرژەوەندیەکی تری تیا بخرێتە دواوەو دەست لەناو دەست لە گەڵ سەرکردایەتی وڵاتدا ...

سنوورو کەرامەتی نیشتمان بپارێزرێ ..

لەو بڕوایەداین .. بڕوایەکی بەتین ، کە ئەنجامی جەنگە ڕەواکەی عیراقمان دژی ڕژێمی گەندەڵی خومەینی‌و هێرشە دڕندانەکانی‌و ، لەبەر تیشکی ئەو بارو زروفەی ئێران خۆی تیا دەژی‌و لە دایك بوونی بزوتنەوەیەکی پێشکەوتنخوازی راستەقینە لە نێو گەلانی ئێراندا بە تایبەتی لە کوردستان‌و عەرەبستان ... دەڵێین ئەنجامەکەی هەر بە بەزینی هێزی دوژمن دەشکێتەوەو ، بەڵکو بە دارزانیشی بەو شێوەیەی کە لە بەردەم هێرشی‌و شۆڕشی چاوە ڕوان کراوی سەراپای گەلانی ئێراندا وردوخاش بێ‌و ئەم ناوچەیە ئێرانیش لەم تاقمە کۆنەپەرستەو ئەجالە رزگاری بێ . هەر لەبەر ئەو هۆیانەی سەرەوەشە کە پەرەپێدانی شەڕ لە لایەن دەستگاکانی ڕژێمی ئێرانەوە دیسان هەر بە نابووتی . خۆیان دەشکێتەوەو تووشی هەڵەیەکی زۆر گەورە بوون ، کە وەزعەکەیان گەیاندە ئەم رادەیە ... لە عیراقدا گەلێکی یەکگرتوو ، سوپایەکی بە هێزو بە بڕوا هەیەو لە ئێرانیش ڕژێمێکی دواکەوتو و سیحربازو گەلێکی پارچە پارچەو سوپایەکی بێ هێزو بێ دەستەڵات‌و دارزراو کە زیاتر لەسەدا شەستی سەربازەکانی هەڵاتوون . ئەمە جگە لەو بارە ـئابووری‌یە زۆر ئالۆزو خراپەی کە ئێران پیا دەڕوا ...

خومەینی حەزی لێبوو ئەم شەڕەش بکا ، وا ئاگرەکەی داگیرساند ، ئێمەش موژدەی ئەوە بە گەلانی ئێران دەدەین کە هەر ئەو ئاگرە خومەینی دەسووتێنێ‌و تەخت‌و تاراجی وێران دەبێ‌و ئەم مۆرە ڕەشە لە نێوچاوانی مێژووی ئێران لادەچێ .

ئەی نیشتمان بۆ تۆ سوێندم خوارد

نیشتمانەکەم

کاتێك دایك‌و باوکم لەدەست‌چوو .. هیچ غەمێکم نەخوارد ، چونکە من لە باوەشی سوزی یەکێك لە باوك‌و دایکم گەورەتردا پێ‌گەیشتم .. بەڵێ خاکی تۆ کە باوەشی بە منداڵێتی‌ی من‌دا کردو .. ئاوەکەت کە دەمارەکانی ئاو دام‌و سرووەکەت کە ژیانی پەرەپێدام .. ئیتر ژیانم بۆ کەس نی‌یە تۆ نەبێت .. ئەی نیشتمانم .. ئەوا بانگ کردنت .. بانگ کردنێکە بۆ هەموو سەربەستێکی شەرەفمەند .. بانگی نیشتمان لە هەموو بانگەکانی تری ژیان گەورەترە . . ئەی نیشتمانم چۆن چۆنەکی فیدات بم کە تۆ بڵندبیت بەکوێری چاوی دوژمن .. ئیتر ئەی نیشتمان چۆن فیدات نابم کە صدام سەرکردەی مەزنتە .. کە واتە ئەی نیشتمان سوێندت بۆ دەخۆم کە ئەم لەشم بکەم بە پردێك بۆ ئەوەی سوپای مەزنمان بەسەری‌دا تێ‌بپەڕێت‌و خوێنم دەکەم بە ئاگرێکی هەمیشەیی لە زەمینی تۆوە بەڕووی دوژمن‌و مەجوسەکان‌دا هەڵبچێت و بیرم دەکەم بە باخچەی ساوایان بۆ هەر منداڵێك لەسەردەمی صدام‌دا لەدایك بووەو لەبەر بیروڕاکانی صدام‌دا پەروەردە بووە .. هەزار سڵاوت لێ بێت نیشتمانم .. هەزار سڵاویش بۆ تۆ ئەی صدام .

● اکرم محمود ●

بەیاننامە مێژووییەکەی (پاشماوە)

پاشکەوتووەکەی خومەینی سەرەڕای کارە وێرانکارییەکانی دژ بەئاسایشی عێراق ئەوا دەستی لە دەستەڵاتی عێراق بە سەر زەویو خاكو ئاوی نیشتمانییدا وەشاندووە لە شط العربو قەڵەمڕەوی لە کەناری عەرەب مافەکانو دەستەڵاتی نەتەوەی عەرەبو ئاسایشی ، وبستبێیان پیلان بۆ عێراق دروست بکەن بە کارە سوپاییبە دوژمنکاری - بەکانیان ئەمڕۆو دوێنێو پێرێ هەروەها ئێمەیش ناچاربووین فەرمان بەهێزە چەکدارەکانمان بدەین کاریسوپایی توندوتیژ بەئەنجام بدەن بۆوەڵامی کارەدوژمنکارییبە ترسناکە - کانیان کە دژی هێزە چەکدارەکانمانو دەزگاکانی ئابووریمانو هێڵەکانی کەشتیڕانیمان ئەنجامیان دا ، ئێمە نامانەوێت دەست لە جێگا مەدەنییەکان بوەشێنین ئەو کاتە نەبێت کە لایەنی ئێرانی لە دەست وەشاندن لە جێگا مەدەنیەکان بەردەوام بوو لەو زەویوزارەی ئێرانیش دەکشێینە دواوە کە کاررێکخستنی داکۆکیکردنی سوپاییمان وئاسایشی سوپا پێویستییان پێیەتی تێیدا بن تەنیا بەددان نانی ئێران بە مافەکانی دەستەڵاتداریتی لەسەر خاکمانو ڕێزگرتنی بەرژەوەندی بەزیندووەکانمان

ئەی گەلی مەزنی عێراق

ئەی ڕۆڵە ئازاکانی هێزە چەکدارەکانمان .. بەیارمەتی خودا بە ئێوە سەردەکەوین وەك چۆن لە جەنگەکانی پێشوودا سەرکەوتینو دەستدرێژ کەو داگیرکەرەکان ژێردەکەون ئیتر سڵاوتان لێبێت .

صدام حسین
سەرۆکی ئەنجوومەنی سەرکردایەتیی شۆڕش فەرماندەی گشتیی هێزە چەکدارەکان لە ۲۲ ئەیلوولی ۱۹۸۰ دا .

ئەنجوومەنی سەرکردایەتیی شۆڕش ڕایگەیاند کە عێراق هەموو ڕێگایەکی شیاو بەکاردێنێت بۆ ناچارکردنی فارسە ڕەگەزپەرستەکان ئەوانەی لێپرسراوێتیو شەرتیان لەدەستداوە تا ڕێز لە مافەکانی کەسانی دیکەو یاساکانی نێو دەوڵەتان لە بواری کەشتیڕانیدا بگرن .

ئەنجوومەنی سەرکردایەتیی شۆڕش لە بەیاننامەیەك کە ڕۆژی دووشەممەی ڕابوردوو دەریکردووە پەنجەی بۆ ئەوە ڕاکێشاوە کە حکومەتی ئێرانو تاقمەکەی خومەینی جارێکی تر سووربوونی خۆیان کە لەوەوپێش هەبووبانە دووپات دەکەنەوە دژمنایەتیی عێراقو نەتەوەی عەرەب بکەن ئەویش لە چوارچێوەی ڕاگەیاندنی ئەوەی کە ئێران دەستی بەسەر هێڵی کەشتیڕانیی نێو دەوڵەتان لە دەربەندی هرمزدا گرتووە ، ئەمەی خوارەوەیش دەقی بەیاننامەکەیە :-

بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان

بەیاننامەیەك لە ئەنجوومەنی سەرکردایەتیی شۆڕشەوە ..

جارێکی تر حکومەتی ئێرانو تاقمەکەی خومەینی سووربوونی خۆیان کە لەوەوپێش هەیانبووە دووپات دەکەنەوە دوژمنایەتیی عێراقو نەتەوەی عەرەب بکەنو ساکارترین چەشنی لێپرسراوێتیی نێو دەوڵەتان لە دەست بدەن ئەویش کاتێك گەوەیان ڕاگەیاند کە (ئێران) دەستی بەسەر هێڵی کەشتیڕانیی نێودەوڵەتاندا گرتووە لە دەربەندی هرمزو نایەڵێت کەشتیو شتومەك لە ئەم هێڵە زیندووەی کەشتیڕانییەوە تێبپەڕێت کە بەگوێرەی یاسای نێو دەوڵەتان دابینکراوە ئەمەیش ڕاگەیاندنی جەنگی سەرتاپاگیریو ئامادەکردنی بارو دۆخی شیاو دەگەیەنێت بۆ ئەوەی هێزی دەرەوە دەست لە کاروباری ناوچەکە تێوەربدات عێراقیش لەبەرانبەر ئەم بارە نوێیەدا دەستەوسان ڕاناوەستێتو هەموو کارێکی شیاو دەکات بۆ ناچارکردنی ئەوانەی لێپرسراوێتیو شەرەفیان لەدەستداوە تا ڕێز لە مافەکانی دیکەو یاسا نێو دەوڵەتییەکان بگرن .

صدام حسین
سەرۆکی ئەنجوومەنی سەرکردایەتیی شۆڕش
۲۳ ی ئەیلوولی ۱۹۸۰

شەپۆل تاڵەبانی

ڕۆژی دوو شەممە ۲۲-۹-۱۹۸۰ خوای گەورە کچێکی ڕوحسووکی بە هاوڕێمان کاك مکرم رشید تاڵەبانی بەخشی ، لە ژێر سایەی دایكو باوکیدا ناوی «شەپۆل» یان لێناوە .. داوای تەمەن درێژیو سەربەرزیی بۆ دەخوازین .

- هاوکاری -

میرخول (پاشماوە)

هەموو دەرهێنانێکی میرخولد توانای ئەوەی هەبووە کە ڕێبازێکی نوێی بە دەستەوە بدات میرخولد ڕەگو ڕیشەی داهاتووی بە شانۆ بەخشی داهاتووش مافی خۆی دەداتێ .

ڕەنگە ئەم قسە بەنرخەی -فاختانکوف- مان لە لا زۆر ئاسایی بێت ئەگەر ئاگاداری چارەنووسو دوارۆژی ژیانو مردنی میرخولدی هونەرمەند نەبین .. میرخولد لە سۆراخو پشکنینی خۆیدا بە درای داهێنانو دۆزینەوەی فۆرمو ڕێچکەی خۆیدا ،وەکو خۆی ناوی لێ ناوە ، بەدوای دۆزینەوەی خودی خۆیدا تووشی چەرمەسەرییەکی بێپایانو ئەشکەنجەیەکی ترسناك کراوە .. چوونکە ئەوان بەدوای ئەم حەقیقەتە هونەرییەدا لای میریو دامو دەسگا - جدانۆف - یەکانەوە بە ڕێبازی -شکلی- لە قەڵەم دراوە بۆیە دەستبەجێ نەفی سیبیریا کراوەو لەوێ کوشتیویانە ... لەو دەمەی کە میرخولد تاوانبار کرا بەوەی کە لە ریالیزمی سوشیالست لای داوەو پاشان ڕەوانەی سیبیریا کرا .. ئەم ووتارەی خوێندەوە کە لەهونەری شانۆدا بلاوکراوەتەوە -نووسینی : ئۆدیت ئەسلان وەرگێڕانی د.سامیە ئەسعەد ل ۱۹ .-

---

بەیاننامەکانی سەرکردایەتی گشتیی (پاشماوە)

دەریایی دوژمن گەیشتە نۆ پارچە سەرەڕای سەرنگوم کردنی هەموو تاقمەکانیان .

هەروەها لە بەیاننامەی ژمارە۲۱ی ڕۆژی چوارشەممەدا هاتووە کە پارچە دەریاییەکانمان لەناوچەی شط العرب تەقەیان لە چوار لنشی کردووەو سووتاندوویانن کە چەند کۆمەڵە پاسەوانەکانی خومەینییان پێبووە لە گەڵ دوو بەلەمو دوو ڕەشاشی فڕۆکە شکێن ، هەروەها بۆردمانکردنی گەرەکەکانی وستوویانە هێرش ببەنە سەر شاری بەسرەو بەرەنگارییەکانی زەمینی بەرەنگاریان بوونەتەوەو فڕۆکەیەکیان لێخستووەتە خوارەوەو لەڕێگەی گەڕانەوەیاندا تۆپەکانی هێزی دەریاییمان بەرەنگاریان بوونەوەو فڕۆکەیەکیان لێخستە خوارەوە .

لە بەیاننامەی ژمارە -۲۲-یشدا هاتووە کە ژمارەی فڕۆکەکانی دوژمن کە ئەمڕۆ خراونەتە خوارەوە گەیشتووەتە ۳۳ فڕۆکە ، لەوانە ، لە کەرتی ژووروو ۱۹ فڕۆکە لە کەرکوکو مووسڵ ، ۲ فڕۆکە بەهۆی بەرەنگاریی زەمینی لە سەرستوور ، ۱۲ فڕۆکە لە کەرتی باشوور کە هەموو لە بەسرە خراونەتە خوارەوە .

لە بەیاننامەی ژمارە بیستو سێدا هاتووە کە فڕۆکەکانی دوژمن لە بۆردمانکردنی گەڕەکەکانی دانیشتووانو دەزگا ئابوورییەکان بەردەوام بوون وەکو هەوڵدانێکی بێئومێدییانە بۆ شاردنەوەی ژێرکەوتنی هێزەکانی لە سەر هێڵی بەرە بەرانبەر بە سووربوونی هێزە ئازاکانمانو دەستوەشاندنی لێیانو زیانی گەورە پێگەیاندنیان.. بەرەنگاریی زەمینیمان بەرەنگاریان بوونەوەو ئەنجام بەم جۆرە بوو .. خستنە خوارەوەی فڕۆکەیەك لە هەولێرو لە شاری مووسڵ دوو فڕۆکەو لە شاری کەرکوك پێنج فڕۆکەو لە شاری بەغدا پێنج فڕۆکە خراونەتە خوارەوە پاش ئەوەی وستیان دەزگاکانی نەوتو پاڵاوگەی دۆرەو هەندێك ماڵی هاووڵاتییان بۆردمان بکەن .

هەروەها لە ڕۆژی پێنجشەممەدا ڕێکەوتی ۲٥-۹-۸۰ بەیاننامەی ژمارە ۲٤ی هێزە چەکدارەکان دەرچوو کە تیایدا هاتووە هێزە چەکدارەکانمان لە پێشڕەوی خۆیدا بەردەوامەو ڕاوی دوژمنی ڕاکردوو دەنێتو زیانی گەورە گەورەی پێدەگەیەنێت لەوانەیش دەست بە سەردا گرتنی نەوتی شاه ، بەرزکردنەوەی ئاڵای عێراق بەسەر قایمقامیەی میهراندا هێزەکانمان ڕاوی هێزە ژێرکەوتووەکانی دوژمن دەنێنو سێ ئەفسەرو ۱۲۷ سەربازیان لێدەستگیر کردوونو دەستیان بەسەر ئەم تغاقانەی دوژمندا گرتووە : ۱۳ بنکەی مووشەکی -تاو- بۆ بەکارهێنان دەشێن ، ۱٤ تانکی ساغ ، ۱٤ تۆپی -۱۷٥- ملم ئۆتۆماتێك کە ساغن ، ۱٤ شۆفل ، ۳٦ ئۆتۆمبیلی هەمە چەشن ، ۱۸ تۆپی هەمەچەشن ، دوو تۆپی هاوەن ، دوو ڕەشاشی مام ناوەندی ،وێران کردنی ۲۹ تانكو سێ ئۆتۆمبیلی هەمە چەشنو زرێپوشێك،خستنە خوارەوەی یازدە فڕۆکەی تر سەرەڕای ئەو ژمارەیەی ڕۆژی چوارشەممە ڕاگەیاندرا ،بەم جۆرە ژمارە فڕۆکەکان کە ڕۆژی چوارشەممە خرانە خوارەوە گەیشتە ٤٤ فڕۆکە، سەرەڕای ئەوەی دوژمن ۲۲ سەربازی لێکوژراوە دووانیان ئەفسەرن ، هەروەها هێزێکی دوژمن سەرکوت-کراون کە بە پەرەشووت لە نزیکی هێزەکانمان لە کەرتی قەسری شیرین دابەزیبون .

لە بەیاننامەی ژمارە بیستو پێنجیشدا هاتووە کە فڕۆکەکانی دوژمن شاڵاویان بردووەتە سەر گەڕەکی دانیشتووانو دەزگا ئابوورییەکان ئەمەیش ئەوە دەگەیەنێت ئەقڵی خۆیی لەدەست داوەو ناتوانایی دەگەیەنێت ڕەفتاری ڕاست بەرانبەر بەم کارانە بکات بە گوێرەی ئاسایی ترین سیاقی زانراوی سوپایی ئەمەیش ژمارەی ئەو فڕۆکانەیە کە ئەمڕۆ خراوانەتە خوارەوە .. لە شاری کوت سێ فڕۆکەو لە شاری کەرکووك دوو فڕۆکەو لە شاری بەسرە فڕۆکەیەکی هیلیکۆپتەر خراونەتە خوارەوە بە مەیش ژمارەی ئەو فڕۆکانەی ئەمڕۆ لەلایەن بەرەنگاریی زەمینیمانەوە خرانە خوارەوە گەیشتە نۆزدە فڕۆکەی دوژمن .

لە بەیاننامەی ۲٦یشدا هاتووە کە سەرلەبەیانی ئەمڕۆ پێنجشەممە هێزە نەبەزەکانی ئاسمانیمان شاڵاویان بردووەتە سەر چەند بنکەو فڕۆکەخانەی سوپاییو پردی ئێرانیی دوژمنو زیانی زۆری پێگەیاندوون ئەو بنکانەیش ئەمانەن : فڕۆکەخانەی کرماشانو فڕۆکەخانەی شاه ئابادو دووریانی بەرەو شاری شاهئابادو فڕۆکەخانەی ڕەزاییەو ئاغاجاریو دیزفوولو تەبریزو پردی دیزفوول هەموو فڕۆکەکانیشمان بە ساغی گەڕانەوە سێیان نەبێت کە یەکێکیان لە خاکی ئێراندا کەوتە خوارەوەو ئێران لێپرسراوە سەبارەت بە گیانی فڕۆکەوانەکە کە بە پەرەشووت دابەزیوە ئەو دوو فڕۆکەکەیش کەوتنە خاکی نیشتمانەوە کە فڕۆکەوانەکانیان بە ساغی لە خاکی نیشتماندا بە پەرەشووت دابەزین .

لە بەیاننامەی ژماری ۲۷ یشدا هاتووە کە فارسی مەجووسی دوژمن بەردەوام بوو لە شاڵاوی نائومێدییانە بۆ سەر دەزگا ئابوورییەکانو ئامانجی مەدەنیو سوپایی سەرەڕای ئەو زیانانەی لێیدەکەوێت لە فڕۆکەکانی، ئەوە بوو فڕۆکەکانی دوژمن هێرشیان کردە سەر شاری کەرکوکو دەزگاکانی نەوتو بەرگری زەمینیمان پێنجیان لێخستنە خوارەوە ئەو دوایشی هەڵاتن ، هەروەها فڕۆکەکانی دوژمن هێرشیان بردووەتە سەر دەزگاکانی نەوت لە عەین زالەو پاڵاوگەی غاز تێیدا سووتاو بەرەنگاریی زەمینیمان ناچاری کردن هەڵبێن .

بە مەیشەوە ژمارەی فڕۆکەکان کە ئەمڕۆ خرانە خوارەوە گەیشتە ۲٤ فڕۆکە تا ئامادەکردنی ئەم بەیاننامەیە .

بەیاننامەی ژمارە بیستو هەشتیش دەڵێت هێزکانی ئاسمانیمان بەردەوامن لە شاڵاو بردنە سەر بنکەکانی فارسی ڕەگەزپەرستی دوژمن لە ماڵی خۆیداو زیانی گەورەی پێ دەگەیەنن . . ئەمڕۆ فڕۆکەکانمان شاڵاویان بردووەتە سەر پردو ڕێگای هاتوچۆی دوژمن ، ئەوانەیش لێدانو وێرانکردنی بەخشگەی ئەحوازو لێدانی ئێستگەی ڕاداری دوژمن لە ئەحوازو وێرانکردنی هەروەها تۆپخانەکانی کەناریمان تەقەیان لە دوو بەلەمی جەنگیی دوژمن کردووە لە نۆکەندی عبدولڵا ئەنجامدا یەکێکیان سووتاندووەو ئەوی دیکە هەڵاتووە سەرەڕای ئەوەی هەندێك پارچەی دەریاییمان لەگەڵ ژمارەیەك هیلکۆپتەردا بەشداریی جەنگێکی دەریاییان کرد لە دەروازەی خۆر عەبدولڵا لە سەرووی کەناری عەرەبی لەگەڵ چەند پارچەیەکی دەریایی دوژمنداو توانیویانە ئارایانە سێ پارچەی دوژمن تێك بشکێنن .

لە بەیاننامەی ۲۹ی ڕۆژی پێنجشەممەیشدا هاتووە کە لە گەڵ هەموو سەرکەوتنێکدا سووربوونو خواست دوو جەندان دەبێتو لە ویژدانی پاڵەوانەکانماندا کیانی قادسیەو شەرەفمەندیی پەیام سەر لەنوێ دەبووژێتەوە ..ئاڵای سەرکەوتنو سەربەستیش بەسەر شوێنەکانی دوژمندا دەشەکێتەوە ئەو شوێنانەی یەك لە شوێنێك بە زەبری ئێوەو بەرگەگرتنتان دەرووخێن .. ئا بەم جۆرەیش هێزەکانمان لە کاتژمێری ۱۳۰۰ی ئەمڕۆدا چوونە شاری محەمرەوەو دەبێتە گۆڕستانی فارسە مەجووسە دوژمنەکان کە کرنووشیان برد وەکوو چۆن لەوەوپێش فیلەکانی ڕۆستەمو زەلامەکانی کرنووشیانبرد .

● **لە بەیاننامەی ژمارە ۳۰دا سەرکردایەتی گشتی** هیزە چەکدارەکان ڕای گەیاند کە فڕۆکەکانی دوژمن بەردەوام بوون لە بۆردومانی بنکە ئابووریو نیشتەجێیەکانو ڕۆژی ۲٥-۹-۱۹۸۰ هێرشی ناڕەوایان بردۆتە سەر شاری کەرکوکو ناوچەی دوکانو ئەو هێرشانە هەندێ زیانیان بەماڵو گیانی هاووڵاتییان گەیاندوەو توپە تەیارە شکێنەکانمان سێ فڕۆکەیان خستۆتە خوارەوە .

● **لە بەیاننامەی ژمارە۳۱ دا** سەرکردایەتی گشتی هێزە چەکدارەکانمان ڕای گەیاند کە هێزی بەرگری زەمینی دژی فڕۆکەکانی دوژمن لە ڕۆژی ۲٥- ۹- ۱۹۸۰دا لەکەرتی باکوور -۲- فڕۆکەیان خستۆتە خوارەوە، لە کەرتی ناوەڕاست شەش فڕۆکە لە ناوچەی بەغداو سێ فڕۆکە لەکوت خراونەتە خوارەوە ، لە کەرتی خواروو شەش فڕۆکەی بۆردومان و یەکێکی عمودی خراوەتە خوارەوەو بەم جۆرە ژمارەی ئەو فڕۆکانەی لەو ڕۆژەدا کەوتون دەکاتە ۳٦ فڕۆکە .

● **لە بەیاننامەی ژمارە ۳۲دا** ڕاگەیەنرا کە دوژمن بە جاری وڕەی بەرداوەو شێتانەو بێ حساب دەستی ناڕەوای دەوشێنێو لەڕۆژی ۲٥-۹-۸۰دا بۆردومانی بنکەی خلیجی عەرەبیو پاپۆری -لیك-ی یونانی کردوە بەبێ گوێدان بە عورفو نوسولی پەیوەندی نێو دەولەتان .

لە بەیاننامەی سیوسێی ڕۆژی هەینیدا هاتووە کە هێزە سەرکەوتووەکانمان بەوپەڕی وورەو خۆ گرتنەوە بەرەو پێشەوە دەچن لە هەموو ناوچەکاندا زیانی گەورەیش بە دوژمن دەگەیەنن ، زیانەکانی ئەم دەستبەسەردا گرتنی بەیانییەی بەم جۆرە بووە سەربازگەیەك کە ۱۹ تانکی ساغی تێدایە سەرەڕای ژمارەیەکی زۆری ئۆتۆمبیلو چەكو تەقەمەنی ، وێران کردنی هەشت تۆپی ئۆتۆماتیکی ۱٥٥ ملم ، ویران کردنی ۲۷ تانكو ۱۰ زرێپوشی هەمە چەشن ، خستنە خوارەوەی ۹ فڕۆکەی دوژمن لە سەر زەمینی جەنگ ، سەدەیان بە دیلگیراو ، ئێمەیش ۷ شەهیدو ۲۸ زامدارو سێ فڕۆکەی جەنگیو وون بوونی فڕۆکەوانێکیانو هیلیکۆپتەرێك زیانمان لێکەوتووە .

بەیاننامەی ژمارە ۳٤ یش لە.ڕۆژی هەینیدا دەرچوو تیایدا هاتووە کە فڕۆکەکانی دوژمن دیسانەوە هێرشیان هێناوەتە سەر دەزگا ئابووریو سوپاییەکانو گەڕەکەکانی نیشتەجێو بەرەنگاری زەمینیمان بەرەنگاریان بوونەتەوەو لە سەر شاری مووسل فڕۆکەیەکیان لێ خستووەتە خوارەوەو ئێمە چوار زامدارمان هەبووە ، هەروەها لە سەر شاری کەرکووك دوو فڕۆکە خراوەتە خوارەوەو هەروەها دیسانەوە فڕۆکەیەکی تر لە شاڵاوێکی تردا ،هەروەها جارێکی تر فڕۆکەکانی دوژمن هێرشیان بردووەتە سەر شاری کەرکوکو مووسڵ لەم هێرشەدا پێنج فڕۆکە لە کەرکووکو یەکێك لە شاری مووسڵو یەکێك لە دەربەندیخان خراونەتە خوارەوە .

لە بەیاننامەی سیوپێنجیشیدا هاتووە کە فڕۆکەکانی دوژمن وستوویانە هێرش ببەنە سەر هێزو شارەکانمان ، هێزی زەمینیمان بەرەنگاریان بوونەتەوەو لە سەر شاری عمارە یەکێکیان لێ خستووەتە خوارەو لە سەر بەرەی جەنگ دووانیان لێخستوونەتە خوارەوە .

لە بەیاننامەی سیو شەشیشدا هاتووە کە لە وەڵامی هێرشی فڕۆکەکانی دوژمندا بۆ سەر دەزگا ئابووریو گەڕەکەکانی دانیشتووانو زیان پێگەیاندنیان ئەوا لە کاتژمێری ۱٦۰۰ دا فڕۆکەکانمان هێرشیان بردە سەر پاڵاوگەی نەوت لە تاران، لە هەمان کاتدا دوژمن ئاگادار دەکەینەوە ئەم ڕەفتارە دووبارە نەکاتەوە .

لە بەیاننامەی ۳۷ یشدا هاتووە کە ئەو فڕۆکانەی هێرشیان بردە سەر پاڵاوگەی نەوت لە تاران هەموویان بە ساغی گەڕانەوە خاکی نیشتمان .

لە بەیاننامەی ۳۸ یشدا هاتووە کە لە کاتژمێری ٤٥٥ دا لوغم شکێنێکو بەلەمێکی تۆپداری دوژمن لە ناوچەی سەرووی کەناری عەرەب نزیك بوونەوە پارچە دەریاییەکانمان بەرەنگاریان بوونەوەو هەردووکیان وێران کرانو سەرنگومیش بوون .

ڕۆژی شەممەی ڕابردوویش سەرکردایەتیی گشتیی هێزە چەکدارەکان بەیاننامەی ژمارە ۳۹ی دەرکرد کە تیایدا هاتووە هێزە چەکدارەکانمان بەردەوامن لە جەنگەکانیاندا دژی فارسی ڕەگەزپەرستی دوژمن ئەوەبوو ڕۆژی هەینیی ڕابوردوو ڕێگای خەسرەوی قەسری شیرین - سەرپێڵی زەهاو پاككرایەوەو هیچ بەرەنگارییەکی تێدا نەماو بەرەنگاریی دوژمن لە نێوان سۆمارو نەوتی شاو ئیمام حسندا وێران کراو کپ کرایەوە ؛ لە کەرتی ناوەڕاستیش هێزەکانمان گەیشتنە دەروازەی دیزفوول پاش ئەوەی دەستیان بەسەر زادە عەباسو کنانەو بستییندا گرت ، لە کەرتی باشووریش هێزەکانمان بەرەو پێشەوە ڕۆیشتنو نزیکی شاری ئەهوازو سوسنگردو بوونەتەوە پاش ئەوەی دەستیان بەسەر ناوچەی شفیرو شابکنان گرتو فڕۆکەوانە ئازاکامان لە قوولایی خاکی دوژمندا بنکە سوپاییەکانیان بۆردمان کردو زیانی گەورەیان بە دوژمن گەیاند کە ئەمانەن : دەستبەسەردا گرتنی ٤۰ تانك لە کەرتی خەسرەوی لەگەڵ چوار تۆپهاوێژی ۱۰٦ ملمو ۲ تۆپهاوێژی هەمە جۆرو ٤ ئۆتۆمبیلو یەك هاوەنی ۸۱ ملمو دوو سەربازبەری زرێپۆشو دوو تانکی ئێم -٤۸و دوو تانکی سنتۆریۆنو دوو شۆفلو هەشت ڕەشاشی مامەناوەند- و ۱٦ تفەنگی هەمە چەشن- دوو تۆپهاوێژی ۱۳۰ ملم، چوار لاسلکیو تەلەفۆنێکی مەیدانیو ڕەشاشێکی فڕۆکەشکێن .

هەروەها دەست بە سەری سەربازگەیەکی دوژمندا گیراوە ژمارەیەکی زۆری ئۆتۆمبیلو چەكو تفاقی سوپایی تێدایە لەگەڵ دەست بە سەردا گرتنی عەمبارێکی چەكو تەقەمەنی کە پڕی لە تەقەمەنییە سەرەڕای ژمارەیەکی زۆری چەکی ناوەندی سورك هەروەها ٦۳ تانكو ۱۸ ئۆتۆمبیلی هەمە جۆرو ٤ سەربازبەری زرێپۆشو ۹ تۆپهاوێژی ئۆتۆماتیكو ۳ تۆپهاوێژی ۱۰٦ ملم کە هەڵدەگیرێت لەگەڵ دوو هاوەنی ۸۱ ملمو ۲ ئاربیجی ۷ هاوێژ تێك شکێنرانو هیلیکۆپتەرێکیش خراوەتە خوارەوەو دوو بەلەمی جەنگیی دوژمن لە ئاوی شط العربدا لەگەڵ تاقمەکانیدا لە ناوچەی بەرانبەر بە شاری عەبادان سەرنگوم کراون .

هەروەها دوژمن ۸۰ کوژراوو ژمارەیەکی زۆری دەستگیر کراوی زیان لێکەوت ، زیانی ئێمەیش ۱٦ شەهیدو ۱٤ زامدارو وێران کردنی دوو ئۆتۆمبیل بووە .

وتەی هاوکاری (پاشماوە)

شۆڕش بڕیاری ئازایانەی بەربەچ دانەوەی چاوچنۆکیو ئارەزووی شەڕخوازی ڕژێمی فارسیدا.

بڕیار ، بڕیاری سەرکەدەو گەلە ، شەڕی ئێمە شەڕی ڕەواو بەرگری کردنە لەڕێزو سەربەستی نیشتمانیو نەتەوەیی ، بەرامبەر شەڕی ڕژێمی ڕەگەزپەرستی ئێران ، کە شەڕی چاوچنۆکیو کۆنەپەرستیو دواکەوتنە ، سەرەڕای ئەوەی شەڕی ڕەگەزپەرستانەیە بۆ سەر دیاردەی پێشکەوتنی هاوچەرخ کە وڵاتەکەی ئێمە بە مەردانە بنەڕەتی بۆ داناوە .

ئیستا ، ئەوا شەڕمو یەخەی گرتوین ، ئێمەی گەلی عێراقیش ، کوردو عەرەبو کەمایەتیە براکان ، رۆڵەی ئازایەتیو مەردانەین بۆ بەرگری لەڕێزو سەربەستی ئینسانو خاکی عێراق ، چیاکانی کوردستانیان بۆ دەکەین بەگۆڕستانو ئاوی دجلەو فراتیان لێدەکەین بەئاگرو بیابانی خوارووی وڵات دەبێتە گەردەلولی کوێر کردنیانو نایەڵین پێی پیسی دوژمنایەتیان بخەنە سەرخاکمان ...

شەڕی قادسیە صدام حسین شەڕی هەموو گەلی عێراقەو بەڕابەری سەرکردەی دڵسۆزو لێهاتوو صدام حسین دژی تاقمێکی قین لەدڵو دواکەوتوی دوژمن بە هەموو دیاردەیەکی پێشکەوتنی هاوچەرخو دژی ئاواتو خواستەکانی گەلانی ئێرانو گەلانی دراوسێو لەپێشەوە گەلی عێراقی ئازامان .

لەبەر ئەوە ، گەلی عێراق ، کوردو عەرەب، سوپای ئازا ، سەرکردایەتی لێ هاتوو ، سورن لەسەر ئەوەی دەرسێکی وایان دابدەن ، هەتا هەتایە لەبیر نەچێتەوەو سەرکەوتنیش لەگەڵ ڕێڕەوی حەق خوازو ڕەوایی خەباتی ئێمە دایە دژی ناهەقیو قین لەدڵی ئەو تاقمە چەپەڵە .

- هاوکاری -

عێراق بۆ ئەنجومەنی (پاشماوە)

دووپات کردەوە کە عێراق ئامادەیە بۆ هاوکاریو لەهەموو کاتێکدا لەگەڵ هەر دەستپێشکەرییەکدایە ئامانجی پاراستنی ئاشتیو ئاسایشی دەوڵەتان بێو بەنجەی بۆ ئەوە کێشا کە عێراق هەمیشە لەسەر ڕێڕەوی سیاسەتی بێلایەنە کە لەسەربنەڕەتی دەست نەخستنە کاروباری ناوخۆیەو ڕێز گرتنی دەستەڵاتی نیشتمانی لەهەموو وڵاتێکدا .

هەروەها وتی مەبەستی عێراق پاراستنی مافی نیشتمانی ڕەوایەتیو سەلامەتی خاکەکەیو دەستەڵاتی لەسەر ئاوی نشتمانیو هەرگیز هیچ مەبەستی چاوچنۆکی لەخاکی ئێراندا نەبووەو ئەوەی دەیەوێ ئەوەیە ، ڕژێمی ئێران دان بەم مافەدابنێو ئیتر چیتر دەست نەخاتە کاروباری ناوخۆی عێراقەوە .

چەند وێنەیەك لە گەشتەكەی سەرۆكی فەرماندە صدام حسین بە گەڕەكەكانی شاری بەغدادا

ریشی خومەینی بوو بە پەتی سێدارەی خنكاندنی سەربەستی

● ئەی رۆڵەكانی گەلانی ئێران ..

دایكەكانی شەهیدانی مەهابادو ... ورمێو شەقامەكانی تاران ... چەند كارەساتێكی پڕ ئێش‌و ئازارە ، ئەو خوێنەی رۆڵەكانتان بۆ روخاندنی شای ئێران رشتی ، ئەنجامی بەوە بشكێتەوە ، عەقڵ بەردینێكی دواكەوتووی كۆنە پەرستی وەك خومەینی لە سایەیدا ببێ بە حوكمڕاو هێنتیا ، شەهیدەكان ، چاویان لێك نەنابوو ... ئەو بەریشی كۆنە پەرستی كەوتە خنكاندنی زیندوەكان .. .

● خوێن رشتنی مەهابادو سەقزو

مەریوان‌و عەرەبستان لە بیری كێ دەچێتەوە هەرگیز لەبیر ناچێتەوە ...

كەواتە ... ئەمڕۆ رۆژتانە ، راپەڕن‌و لە هەركوێیەك بۆتان دەكرێ لەو كۆنە پەرستە نامەردانە بدەن كەبە زۆرو بە عەقڵی دواكەوتوانەی شەڕ لەگەڵ هەموو باوەڕێكی پاك‌و ئازادیخوازیدا دەكات..

● ئەی رۆڵەكانی كوردستانی ئێران ..

تاقە رێگای بەردەم ئەمڕۆ ، بۆ باشە رۆژی بەختەوەری ئێوە ، مەردانە هاتنە دەستە بۆ لێدانی ئەو بنە كۆنە پەرستانەی ئەیانەوێ لەسەر قوربانیەكانی ئێوە ، پاشەبەتیەكی لە پاشایەتیەكەی حمە رەزا شا درندە تر دامەزرێنن ...

گەلی عیراق ، بە كوردو عەرەب‌و كەمایەتیەكانیەوە ، دۆستی بەوەفای ئێوەن ، دوژمنی ئەو حوكمدارە رەگەزپەرستانەی تاران كە بەزۆر خۆیان بە سەرتانا سەپاندوە ریشی «خومەینی» بوو بە پەتی سێدارەی خنكاندنی سەربەستی ئێوە ... كە واتە بێنە دەست‌و ئاوانی سەركەوتنتان بۆ دەخوازین‌و بۆ پێشەوە ...

بەڵێ شەڕە بەڵام

● ئەوا شەڕە ، شەڕ لەگەڵ گەلانی ئێران نەە، لەگەڵ ئەو تێكۆشەرە فارسیە نەە ، كە زیندانەكانی شا نەیتوانی ورەی نیشتمان پەروەری‌و رێی تێكۆشانی سەر بەئاوات‌و خواستەكانی گەلی لێ بگری ، لەگەڵ ئەو كوردە مەردە نەە كە سێدارەكانی مەهابادی كردوە بە مەشخەڵی رێگای خەباتی پاشەرۆژی. لەگەڵ ئەو عەرەبە نەە كە رەگەز پەرستەكان دان بە بونیا لەئێراندا نانێن‌و بەڵام ئەوان هەر ماون ، ئەم شەڕ لەگەڵ دەستەیەكی «جاهل»‌و «گەمژە»ی كۆنەپەرستا دەكەین‌و ئەم شەڕەشمان رەوایەو رێگای خەباتی گەلانی ئێران ئاسان دەكا ..

بۆ ئێرانی خوێن‌و قوربانی

شاهید

كوشتیان ...
-با- هات‌و بەدلەكەی ،
لەبەر داكەند
باران : شتی .
رووبار : بردی .
باخچە : ناشتی .
لەماڵەوە ، كە بەدلەكەیان هەڵواسیی ،
-خەم-ە وردیلەكان ، دەستیان ،
بەگیر فانە كاندا گێڕا ..
گیرفانی یەكەم ... پێی‌وتن :
ئەوە .. پێنج شەش ،
« تمەن »ی ئەمڕۆی خوێن مژراو ..
گیرفانی دووەم ... پێی وتن :
ئەوە .. قولێ ،
جگەرەی قامیشی كوردیی
گیرفانی سێیەم ، قیژاندی‌و،
وتی ئەوەش :
دوا وێنەی پەتی سێدارەو ،
ملی « قازیی » ..

شێركۆ بێكەس

بڵند

تۆ ، ئەو وڵاتەی ، چۆك دانادەیت‌و رووبارێكی بەتەوژمی ...
رەوتی هەڵچوونت ، درێ بە شەو ئەداو سەرچاوەكەت پاكە ..
رەوی هەنگاوو رێگاكەت .. عەشقی خۆرێكی روونا كە..، رووبارێكی، سەرەڕۆ نارۆی.. سەر بلندی ، خۆر ماچ ئەكەی .. ، ئەی وڵاتی عەشقی ئەزەلی خۆرو خاك‌و ئینسان ، رەوتی ، تەوژمی رووباری سەرچاوەی پیرۆزی ژیان .. چەندان شەوە زەنگی خنكانە

عبدالله عباس

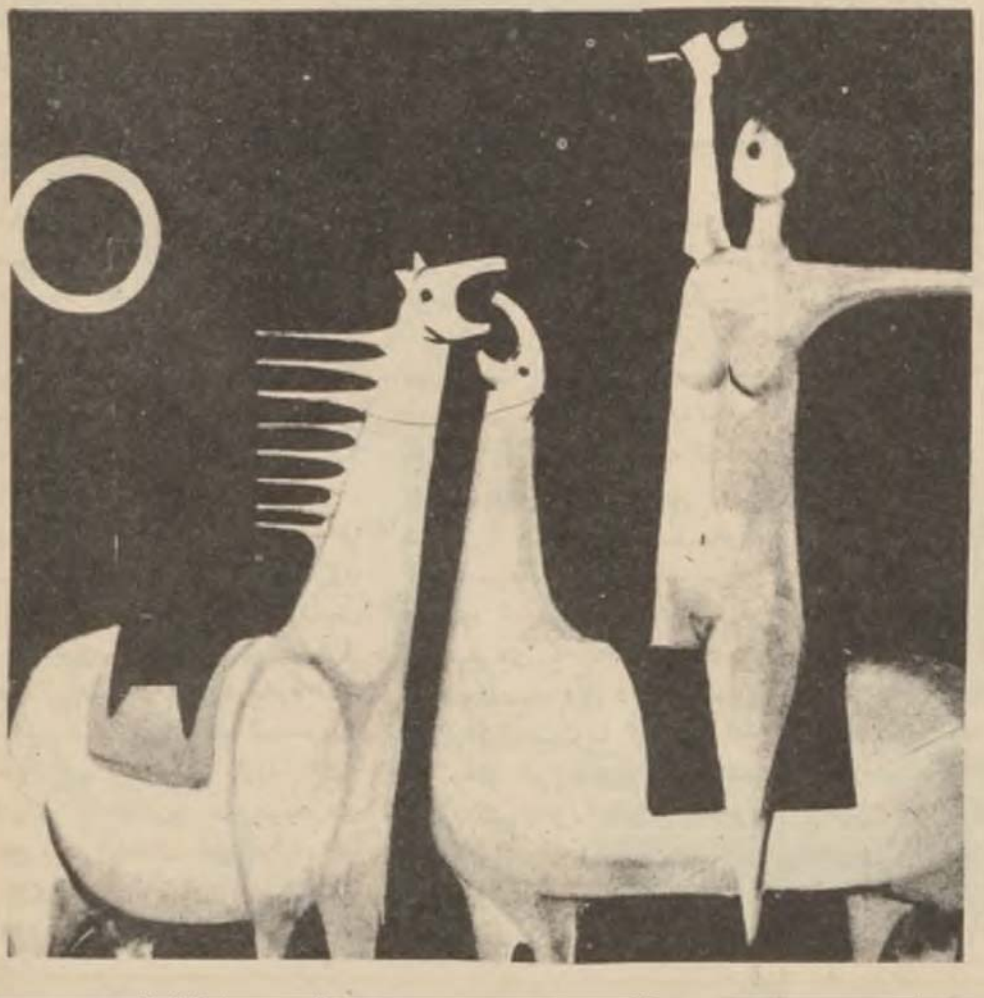

دەقی تەواوی وتارەکەی سەرۆکی فەرماندە دەربارەی هەڵوەشاندنەوەی ڕێکەوتنەکەی جەزایر

بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان

برایان ، ئەندامانی ئەنجومەنی نیشتمانی :

لەسەر بڕیاری ئەنجومەنی سەرکرایەتی شۆڕش بۆ ئەم دانیشتنە جیایە بانگمان کردن تا ئاگاداری هەندێ باری چارەنووسی بن ، کە پەیوەندی بە نیشتمان و نەتەوەوە هەیە ، لەباوەڕی سەرکردایەتی حزب و شۆڕشەوە بو دەوری تواناداراتان بۆ پتەوکردنی خواستی نیشتمان ، دووپاتکردنەوەی بەکارهێنانی دیموکراتیەت کە شانازی پێوەئەکەین ، بە گوێرەی ئەوەی کە پایەبەکی بنەڕەتی یە لە پایەکانی تافی کردنەوەی شۆڕشگێڕیمان ، دەربڕینیکی ڕەسەنە لەو پەیوەندی یە قوڵەی نێوان جەماوەرو سەرکردایەتی حزب و شۆڕش و دەزگا نیشتمانی یە سەرکردایەتی یەکان .

برایان

مەسەلەو گیروگرفتی نیشتمانی و نەتەوەیی لە مێژووی نیشتمانی و نەتەوەییمان جیانابێتەوە ، کۆن و نوێ ،، کەوابوو ئەبێ لە مێژوومان بکۆڵرێتەوە ، وەرگرتنی وانە بنەڕەتی یەکانی بۆ زانینی ئەو ڕاستی یە جەوهەریانەی ئێستا هەیە .

ئیمپریالیزم بە درێژایی چاخەکانی کۆن هەموو هۆیەکی دەسکەوتووی بۆ لاوازکردنی نەتەوەی عەرەب و کرنۆش پێدان بەکارهێناوە بۆ ئەوەی بیخاتە ژێر دەسەڵاتی خۆیەوەو زەوی و فەڕو کەڵکەکانی بۆ خۆی بەکاربهێنێ ، مەترسی دارترین شت کە ئیمپریالیزمی بەریتانیاو فەرەنساو ، ئیمپریالیزمی ئەمریکاو ، هەمو هێزێکی ئیمپریالی چاخی نوێ دژی نەتەوەی عەرەب کردوویانە ، دروستکردنی قەوارەی زایۆنی یە ، لە سایەی دۆخێکی مێژوویی زاراودا ، بۆ مانەوەی پارچە پارچەیی نەتەوەی عەرەب و ، لاوازکردنی ، واتە تەختکردنی ڕێگای چەوساندنەوەو دەسەڵات بە سەریا پەیداکردنە .

دوای ئەوەی کە لەزەوی خاکی فەلەستینی داگیر کراودا قەوارەی زایۆنی دروستبوو ، فازانج و خواست و سیاسەتی تایبەتیشی پێکهات کە هەندێکیانی لە قازانج و مەبەست و سیاسەتی ئیمپریالیزمەکانەوە وەرئەگرت ، لەکاتێکدا کە هەندێکی تر لەوان تایبەتیەکی دەستنیشان کراوی دەستئەکەوت ، قەوارەی زایۆنی لە دروستبوونی یەوە تا ئەمڕۆ هەر لەلایەن ئیمپریالیەتی جیهانی یەوە نەپارێزراوە : بگرە لەلایەن ئەو زایۆنزمە جیهانی یەوە کە لەگەڵێ وولاتانی جیهاندا هەن کە هۆی مەترسی داری بۆ دەستەڵات و کار تێ کردن ، خزمەتی ئەم قەوارەیە ئەکەن و بە هۆو بەهێز یارمەتی ئەدەن و ، پیلانە فراوانکردنە دوشمنایەتی یەکەی دژی نەتەوەی عەرەبی بۆ ئاسان ئەکەن ، قەوارەی زایۆنی نەك هەر مەخفەرێکی پێشەوەیی بۆ ئیمپریالیەت . بگرە هەر لەو کاتەدا لەم ناوچە بەکەڵکەی جیهاندا بۆ زایۆنی ڕەگەزپەرستی و ، بۆ خواست و قازانج و مەبەستی بڵاوبونەوەی ، بۆتە مەخفەرێکی پێشەوە .

قەوارەی زایۆنی لە ماوەی سی ساڵدا لە ڕۆژی دروستبوونیەوە تا ئەمڕۆ پێویستی خۆی لە پارچە پارچەکردن و لاوازکردنی توانای نەتەوە لە ڕاپەڕین و پێشکەوتن دا جێبەجێ کردووە .. هەروەك جێبەجێی کرد ، کە هەلی بۆ ڕێکەوت - بۆ دەستدرێژی و بڵاوبوونەوە لە خاکی عەرەبدا .

بەڵام پێشەوا ڕۆشنبیرەکانی ناو نەتەوەی عەرەب ئەوانەی کە بە تێگەیشتن و وریایی یەوە ئاگاداری پیلانەکانی زایۆنیزمی جیهانی یەو دژی تێ ئەکۆشی ، ئەوە ئەزانێت کە هێزی ئیمپریالیزم و زایۆنیزم لەوە دەرچوون کە هەر بەو پارچە پارچەکردنە دەستبەردار نابێ کەلە سەرەتای ئەم سەدەیەدا بەسەر نەتەوەی عەرەبی دا سەپان ،بگرە کاری ئەوە ئەکات کە وولاتانی عەرەب پارچە پارچەبکات و بە جۆرێك هەریەك لە پارچەکان یان هەردووکیان ئێستا یەکگرتوو نەبێ کە یەکێکیان بۆ ئەوی تر بێتە قوڵایی یەکی بازار بۆ ئەوی کەیان ، کە ئەکەونە نزیکترین سنووری قەوارەی زایۆنیەوەو ئەتوانن هەڕەشە لە قەوارەی زایۆنی بکەن یاخود پیلانی بەربەرچی بڵاوبونەوەیی و خواستەکانی لە نیشتمانی عەرەبدا بدەنەوە .

عیراق لەپێش ئەو وولاتانەوە بو کە ئەم پیلانە زایۆنی یە ئیمپریالیزمی یە پێی مەبەستی بوو .

● تەقەللای ئیمپریالیزمانە بۆ پارچە پارچەکردنی عیراق ..

لەبەر ئەو هۆیانەی کە پەیوەندی بە شوێنی جوگرافی و ئەو هۆیە سیاسی و ئابوری و مێژوویانەو بە هۆی سروشتی تێکۆشەرانەی گەلەکەی و ئەو دەورەی کە بە درێژایی مێژوو گێراویەتی بۆ بەرگری کردن لە کەرامەتی نەتەوەی عەرەب و سەرفرازی و ، لەبەر ئەو توانایەی کە هەیەتی بۆ ڕاپەڕین و پێشکەوتن ، ئەگەر ئەوەی پێویستە دەستی کەوێ .. ئیمپریالیزم و زایۆنیزم لەبەر ئەم هۆیانە لەسەر ڕێی بەرپاکردنی تایبەتیەکانی ناو خۆ لە عیراق داو لە نێوان سەر بە نەتەوەی عەرەبی ، بە بەرپاکردنی ڕەگی ناوچەیی جیابۆوە ، لەسەردەمەکانی مێژووە نوێکەیدا ،، هەروەها تەقەللای دروستبوونی بەربەرەکانیان کردووە لە نێوان ئەوەکانی دا .. لەرووی ئیرەو ئاینەکان و لە نێوان ئەوەی کە سەر بە نیشتمان و نەتەوەن .. بۆ پارچە پارچەکردنی عیراق.

برایان عیراق پێش شۆڕشی تەمموزی ١٩٦٨ لە سەرمێزی دابەشکردنی باسێك بووە هێزی ئیمپریالیزمی و زایۆنیستی جیهانی بە هەموو شێوەیەکی چەپەڵانە تەقەللای پارچە پارچەکردنی عیراقیان داوە کە بیکەن بە چەند نیمچە دەوڵەتێکی پۆخل ، ئەگەر وابایە .. خوا بەو ڕۆژە نەکات .. بێ گومان نەئەتوانی پارێزگاری ئازادی و سەربەخۆیی و شەرەفی خۆی بکات و ، عیراق قەدەغەی بەشداریبوونی دڵسۆزانەو بەکار ئەکرا لەبەر گرێ کردنی سەربەخۆیی و کەرامەتی نەتەوەو وەرگرتنەوەی مافەکانی و بەشداری کردنی نامە مرۆڤانەیەکەی ،، کەلێنێك ئەکەوتە نێوانی و نێوان تێکۆشانی دژی قەوارەی زایۆنی و مەبەستەکانی یەوەو نێوان ئەو هێزە ئیمپریالیزمیانەی کە لە پشت زایۆنی یەوەیەو بە پێویستی یەکانی ژیان بە خێوی ئەکات لەگەڵ ئەوەی ئێمە هەست بەوەدەکەین کە گەلی عیراق لەدایك بووەو ، پێش شۆڕشی تەمموز ژیاوەو ، مەردانە دژی هەموو جۆرە پیلان و نەخشە ئیمپریالیزمی و زایۆنیزمەکان تێکۆشاوە ،، بەڵام ڕاستی مێژوویی دووپاتی ئەکاتەوە ئەگەر شۆڕشی تەممووزو سەرکەوتنە مەزنەکەی نەبوایە بۆ چەسپاندنی یەکێتی نیشتمانی و ،، ئەوەی لە هەموو زەمینەیەکی سیاسی یەوە لە پلەی بنیاتنانی نیشتمانی یەوە وەدەستی هێنا ، لەوانەبوو تەقەللاکانی پارچە پارچەکردنی عیراق سەری بکرتایە ،هەروەك چۆن پێش شۆڕش تووشی لاوازی و ، جیاجیایی و برین هاتبوو بە دەست هێزو تۆڕە ئیمپریالیزمی زایۆنیزمەکانەوە .

لە چوار چێوەی ئەم نەخشەیەدا بەرێوەبەرایەتی بە ئیمپریالیزمی و زایۆنیزمەکان پێش شۆڕش و بەتایبەتی دوای شۆڕش ، بە چەکێکی بێ پایانی نوێ و بەپارەیەکی زۆر یارمەتی سەرکردایەتی یە کۆنەپەرستە خۆفرۆشەکەی سەرووی نیشتمانی ئەداو تەنەنانەت وای لێ هاتبوو ببووە مەترسی یەکی ئەوتۆ کە هەڕەشەی لە یەکێتی عیراق و دوارۆژو نامە نیشتمانی یە نەتەوەیی یەکەی ئەکرد ئێران بە پشت و هاندانی ئیمپریالیزمی ئەمریکاو زایۆنیزمی جیهانی کەوتبووە پاڵپشتگرتنی ئەو سەرکردایەتی یە خۆفرۆشە .. بۆ ئەم مەبەستە ئێران توانای سەربازی و دارایی و سیاسی و ڕاگەیاندن و دەزگای جاسوسیەتی پێشکەوتووی خۆی تەرخان کردبوو .

● جەنگەکانی ڕۆڵە جوانمەردەکانی عیراق

عیراق ، بە ڕۆڵە جوانمەردەکانی یەوە لەهەموو تایەفەو ئاین و نەتەوەکان دا لەدژی ئەو تاقمە بەکرێ گیراوەو لەدژی ئەوانەش کە لە پشتی یەوە وەستابوون خەباتێکی سەختی دەست پێ کرد ، سوپای عیراقیش ئیلهامی لە سەردەمی عیراق و ئەرکی بەرگری کردن لە یەکێتی ی نیشتمان و ڕابردووی بەرزی نەتەوەی عەرەب و نامەکەی وەرگرت و لە جەنگدا قارەمانانە ئازایەتی نواندو بەنرخترین قوربانی ی پێشکەش کردو گەشترین نموونەی ئازایەتی و نەبەزی خستەڕوو ، گەلەکەشمان هەموو جۆرە قوربانی یەکی قەبووڵ کرد بۆ ئەو جەنگەی کە دوانزدە مانگ لە ئاداری ١٩٧٤ەوە تا ئاداری ١٩٧٥ درێژەی کێشا کەوا سوپای عیراق زیاد لە شانزدە هەزار پێکراوی زیان لی کەوت - بە شەهیدو بریندارەکانەوە - تیکڕای زیانی سوپاو گەلی شەست هەزار پێکراوبوو لە شەهیدو لەبریندااران .

لەگەڵ ئەوەشدا سوپاکەمان ئازایانە شەڕی دەکرد لەگەڵ بەکرێ گیراوان و پاڵپشتەکانیان لە سەهیونی و ئەمریکی و دەسەڵاتداریی ئێران ، لەگەڵ ئەوەشدا کمە دڵ و دەروونێکی بەرزو زاتێکی نەبەزی هەبوو بەڵام لەتوانادا نەبوو پێویستی یە ماددی و موضوعی یەکان لە جەنگدا پشتگوێ بخرێت ، چونکە هەندێ جار بۆ دیارکردنی زۆر ئەنجامی سیاسی و سوپایی ئەو پێویستی یانە گرنگن و کاریگەرن ، گیروگرفتی بنەڕەتی ی جەنگەکەمان لەگەڵ یاخی بوونە بەکرێ گیراوەکە ئەوەبوو ، تادەهات چەك و ئازوقەی شەر بەلێشاو دەهێنرایە مەیدانەوە ، کە بەلای کەمیەوە هاوتای ئەو چەك و ئازوقەو کەلوپەلە بێ ژمارانە بێت کە ڕژێمی ئێرانی بە نوینەرایەتی ی ئیمپریالزمی ئەمەریکاو سەهیۆنی دەیخستە بەردەستی تاقمە بەکرێ گیراوە یاخی یەکەوە.

● مەترسی ی باری سوپایی پێشوو

تا باری سوپایی گەیشتە ڕادەیەکی پڕ لە مەترسی ، ئەوە بوو ڕژێمی ئێرانی تازەترین و کاریگەرترین چەکی بەرامبەر بە هێزە ئازاکانمان دانا ، بەڵکو کار بەوە گەیشت کە چەند جار هێزەکانی ئێران ڕاستەوخۆ شەڕی لەگەڵ هێزەکانمان دەکرد . هەروەکو مەشق و بزووتنەوەو لەشکرکێشی ی بەدرێژایی سنووری ڕۆژهەڵاتمان دا بەردەوام بوو بۆ ئەوەی لەچەند بەرەیەکەوە سوپاکەمان خەریك بکات و هەڵوێستی سوپایی تاقمە بەکرێ گیراوەکە پتەو بکات.. بە ئامانجی ئەوە سوپای ئارامان ببەزێنن ، یان وای لێ بکەن کە دەروەستی بەردنگاربوونی یاخی بوونە گومان لێ کراوەکە نەبەت ؛ دوای ئەوەی کە ئازوقەو چەك و تفاقی نامێنێ .. ئەوسا لەتوانادا دەبێت کە پیلانەکەی ئیمپریالزمی - سەهیونیزم بۆ لەتلەت و بێ هێزکردنی عیراق و لەناوبردنی دەوری نەتەوایەتی عیراق بەجێ بهێنرێت .

بەڕاستی مەترسی گەیشتە پلەیەکی بەرزکاتێ کە تفاق و ئازوقەی بنەڕەتیمان بەشێوەیەکی ترسناك لەکەمی دەدا ، بەتایبەتی چەکە کاریگەرو بەکارەکان وای لێ هات تفاقی لولە تۆپە قورسەکان هاتە سەر نەمان ، لەبۆمبا قورسەکانی چەکی فڕۆکەوانی دا تەنیا سێ بۆمبا مابوو .

ئێمە ، برایینە ،دەزانین کە چەك فرۆشتن بەتایبەتی ئالقە پێشکەوتووەکانی ، لەجیهانی ئەمڕۆدا، ناچێتە ژێر باری بازرگانی یەوە ، زۆرتر لەچوارچێوەی تەقدیر کردنی سیاسی و ستراتیژی دەوڵەتە خاوەن چەکەکە دادەنرێت . چەکدارکردنی سوپاکەمان لەپلەی یەکەم پشت بەیەکێتی سوڤیەتی دەبەستێ ، یەکێتیی سوڤیەتیش لەو ساڵانەی ڕابردوودا ، چەکی پێشکەوتووی پێ دەداین ، بەڵام ئەمەیە ڕاستی لەو ڕۆژەدا ، لەکاتی تێکۆشانمان و کوشتارمان لەدژی تاقمە بەکرێ گیراوە یاخی یەکە لە باکووری نیشتماندا ، ئێمە کەئەو ڕاستی یە مێژوویی یە ئاشکرادەکەین گلەیی لە کەس ناکەین و بیانوش دروست ناکەین ، بەڵام دەمانەوێ ڕاستی یەکی مێژوویی دوون بکەینەوەو لێپرسراوی بخەینە چوارچێوەی تەواوی خۆیەوە .

لە کاتی خۆشنیدا ڕاستی ی کەمی ی ترسناکی تفاقی جەنگمان شاردەوەو لە چوارچێوەیەکی زۆر تەسکدا لە بازنەی سەرکردایەتی دا هێشتمانەوە ، بۆ ئەوەی دوژمن بەو نهێنی یە نەزانێت و لە پیلان و دوژمنایەتی یان دا ملهوڕی نەکەن ، بۆ ئەوەش تا زانی مەعنەویی هێزەکانمان کە بەو چەکانەی تر کە هەیان بوو ئازایانەو سەربەرزانە شەڕیان دەکرد بێ هێز نەبێت .

بەڵام ئەم ڕاستی یە ڕەنگدانەوەیەکی گرنگی بۆ سەر دروستکردنی بڕیاری سیاسی ئێمە لە زۆرانبازیی نێوان ئێمەو ئێراندا هەبوو .

● هەلومەرجەکانی شەڕی تشرین

ئەمە لایەکی مەسەلەکەیە ، لایەکەی تریش ، براینە ؛ ڕۆژگارو هەلو مەرجی ئەوجەنگەیە کە عیراق لەشەڕی تشرینی ساڵی ١٩٧٣دا دەستی دایە .

ئەوەبوو بەبێ ئاگادارکردنی عیراق و بەبێ ئەوەی ماوەیەکی تەواوی ئەوەی هەبێت خۆی ئامادە بکات شەڕ لەگەڵ قەوارەی زایونیزمدا هەلگیرسا ، بە گونجان لەگەڵ هەڵوێستی عیراق و لێپرسراوی ی نەتەوەیی خۆیدا ، چار نەبوو دەبوو لەم جەنگەدا بەشداری بکات ، ئیتر ئامانج و سروشتی ئەوکەسانەی نەخشەیان بۆ کێشابوو هەرچی بوو بێت و سروشتی پەیوەندی عیراقیش بەو ڕژێمانەوە کە لەشەڕەکەدا بەشداربوون هەرچونێك بوو بێت . لەو کاتەدا هێزەکانی عیراق لەبەرەی ڕۆژهەڵاتدا هەڵیان دابڕو لەدژی دەستدرێژیی ئێران لە زەوی ی نیشتمانی لەبارێزدا بوون ، جا بۆ ئەوەی عیراق هەلو مەرجێکی لەبار بۆ بەشداری کردنی هێزەکانی خۆی لە شەڕ لەگەڵ زایۆنی ی دوژمن سازبکات ، ئەنجومەنی سەرکردایەتی ی شۆڕش لە حەوتی تشرینی یەکەمی ١٩٧٣دا بەیاننامەیەکی دەرکرد تێیدا دووپاتی کردەوە کە عیراق ئامادەیە لەگەڵ ئێران گیروگرفتەکان بەرێکەی ئاشتی چارە سەر بکات ، پاشان هێزە لێدەرەکانی خۆی نارده سووریا ، کەوا شەرافەتمەندیی پاراستنی دیمەشق لە کەوتنە دەست و ڕاگرتنی کشانی سەهیونی ی بۆ سەر خاکی سووریایان وەرگرت .

دەرکردنی ئەو بەیاننامەیە ، لەلایەنی واقیعی یەوە، مانای وابوو کە عیراق ئامادەیە سەیری داخوازی یەکانی ئێران لە (شط العرب)دا بکات .

ساڵی ١٩٧٥یش ، کاتێ کە سەرۆك بومدیەن - ڕەحمەتی خوای لێ بێ - دەستی کرد بە پەیوەندی کردن بە عیراق و بەئێران و پێشنیاری کرد کە لە جەزایردا دەربارەی ئەو مەسەلانەی ناکۆکیمان لەسەریان هەیە هەردوولا بکەوینە گفتوگۆ ، ئەو کارەمان پەسندکردو بەهەلێکی ڕەخساومان دانا بۆ پاراستنی ئاسایشی عیراق و یەکێتیی نیشتمانی و ئاسایشی سوپای عیراقی .

لەسەر ئەم بناخەیە سەرکردایەتی ی حزب و دەوڵەت بڕیارێکی دەرکرد کە لەگەڵ ئێراندا بکەوینە گفتوگۆکردن و هێڵی (تالوك) بەهێڵی سنوور لە شط العربدا قەبوول بکەین ئەمەش بەرامبەر بە خۆکێشانەوەی ئێران لەو زەوییانەی عیراق کە لە سەردەمەکانی پێشوودا داگیری کردبوون بە پێچەوانەی پرۆتوکولی قسطنطینیەی ساڵی ١٩١٣ و پ کۆیەکەی واتا تۆمارەکانی کۆبوونەوەکانی قومیسیرەکانی سنوور بۆ نیشانە کردنی سنووری نێوان عیراق و ئێران لەساڵی ١٩١٤دا لەوانە ناوچەی (زینە لقەوس)و (سەیف سەعد) کەوا بەر لەچەند ڕۆژێك هێزەکانمان ڕزگاریان کردن، هەروەها بەرامبەر بەپێش نەشس نەکردنی هیچ یارمەتی یەکی سوپایی و جۆری تر بۆ تاقمە بەکرێ گیراوە یاخی بووەکەی باکووری نیشتمان .

● ڕێکەوتننامەی ٦ی ئاداری ١٩٧٥

لەسەر ئەم بناخەیە گفتوگۆ لەگەڵ ئێران کراو ڕێکەوتننامەی ٦ی ئاداری ساڵی ١٩٧٥ مۆرکرا .

ئەم ڕێکەوتننامەیە لەکاتی خۆیدا ، ڕووداوێکی گرنگ بوو .. ئەوەبوو پاش بڵاوکردنەوەی یەکسەر هێزەکانی یاخی بوونە بەکرێ گیراوەکە رووخا یاخی یەکان خۆیان بەدەستەوەداو ئەو چەکانەی کە - سوپا گرتنی گەیشتنە ١٥٢٠٠٠ پارچە .

دەقی تەواوی وتارەکەی سەرۆکی فەرماندە دەربارەی هەڵوەشاندنەوەی ڕێکەوتنەکەی جەزایر

براینە .

ڕێکەوتننامەی ئاداری ۱۹۷۵ وەختی خۆی بڕیارێکی ئازاو ژیرانە بوو .. بڕیارێکی نیشتمانیو نەتەوەیی بوو .

ئازایەتی هەرئەوە نی‌یە لە مەیدانی بەرەنگار بوونی دوژمن‌دا ، لە بەرگریو پەلاماردا بە چاك بەکارهێنانی تفەنگو شیر بە تەنیا بنوێنرێ ، بەڵکو هەروەها لە پلەی سەرکردایەتی‌دا بە شێوەیەکی تایبەتی ، بە بڕیاری سیاسیی ئازا ، لە بەرگری کردن لە گەلو نەتەوەداو لە پاراستنی سەربەرزی‌دا دەنوێنرێ ، کاتێ کە شیرو تفەنگ بە تەنیا ناتوانن ئەو ئامانجانە بهێننە دی .

ئەو بڕیارە ، بەپێی هەلومەرجی ئەوسا ، لە چەند مەترسی‌یەکی کاریگەر عیراقی ڕزگار کرد کە هەڕەشەیان لە یەکێتیو ئاسایشو دوا ڕۆژی دەکرد . هەروەها هەلی بۆ گەلەکەمان ڕێك خست کە لە شۆرشەکەیدا بەرەو پێش بچێو لە کرداری بنیاتنانو ڕاپەڕیندا بەردەوام بێتو بگاتە ڕادەیەکی ئەوتۆی هێزو پێشکەوتنو کامەرانی ، کە ئابروومەندیو سەربەرزیی عیراقی‌یەکان بپارێزێتو عیراقێکی بە هێزی بە توانا بخاتە سەر ڕێی خزمەتی نەتەوەی عەرەبو پەیامە مەزنەکەی وەنەبێ بڕیارەکە خۆ بەدەستەوەدانی واقیعێکی تاڵ بێت ، ئەگەرچی واقیعەکە تاڵیشو بە ترسیش بوو ، بەڵکو پشت نەرم کردنی ئەو واقیعە بوو بە کردەوەیەکی سەرکردانەی بە تواناو لە گەڵ حیسابی هەلومەرجو تواناکان هاوسەنگ‌دا . ڕێکەوتننامەکەی ئادار زادەی زرووفی خۆی بوو .. گەلەکەمان لێی تێ گەیشتو – لە چوارچێوەی ئەو زرووفانەدا – بە سەرکەوتنێکی گەورەی داناو بە شادیو خۆشی‌یەوە پێشوازی لێ کرد. لەگەڵ ئەوەشدا کە سوپاکەمان لەگەڵ یاخی‌یەکاندا بە جەرگانە شەڕی دەکردو بەو ڕاستی‌یە تاڵانەی ئەدەزانی کە باسمان کرد دەربارەی کەمیی تفاقی بایەخداری ، زەبری بە ئێشی بە یاخی‌یە خاینەکان دەگەیاند ، ئەویش بە شادی‌یەکی زۆرەوە پێشوازیی لە ڕێکەوتننامەکە کرد ، چونکە لە ناوەرۆکەکەی گەیشت لە چاو یەکێتیی نیشتمانو پاشە ڕۆژیدا ، وە هەلومەرجە بە جێ‌یەکانی نرخاند .

براینە ،

پاش مۆر کردنی ڕێکەوتننامەی ئادار ، گەلێ گفتوگۆو هاموشۆ کرا بۆ ئەوەی بەندەکانی بەجێ بگەیەنرێت ، بە تایبەتی ئەوانەی پەیوەندییان بە هێڵکێشانی سنوورو چەسپاندنی کۆڵەکە سنووری‌یەکانو کاروباری تری شێوە هونەری‌یەوە هەبوو . هەرسێ پرۆتۆکۆڵە بنەڕەتی‌یەکەی سەر بەو ڕێکەوتننامەیەش مۆر کران ، کە بریتین لە پروتوکولی سنوور کێشانی ڕووبارو پروتوکولی کێشانی سەر لە نوێی سنووری ووشکانیو پروتوکولی ئاسایشی سەر سنوور .. ئەوەبوو هەر زوو لایەنی ئێرانی کەڵکی لە ڕێکەوتننامەی دیار کردنی سنووری ڕووبار لە (شط العرب) دا وەرگرت ؛ بەڵام جێبەجێ کردنی پروتوکولی تایبەت بە سنووری ووشکانی وەختێکی سەرباری پێویست بوو ، ئەمەش کارێکی ئاسایی بوو.. لە پاشانیشدا کاری تەسلیم کردنەوەی زەوی‌یەکان بە هۆی باری ڕژێمی ئێرانی پێشوو لە سالی ۱۹۷۸ و ۱۹۷۹ دا دواکەوت .. پاشان دەسەڵاتداری ئێرانی نوێ هاتو .. زەوی‌یەکانمان هەر لە دەست لایەنی ئەولادا مانەوە ، ئێمەش ئەوەمان ڕەچاو کرد کە ڕژێمی نوێ پیویستی بە کات هەیە بۆ ئەوەی بەڵێنەکانی خۆی بەپێی ڕێکەوتننامەکە بەجێ بهێنێ ؛ کەچی ئێمە، لە ڕۆژی یەکەمی هاتنە سەر حوکمی ئەو کۆمەڵەوە لە ئێران ، هەستمان بە هەڵوێستی دوژمنایەتی‌ی ئەوان کردو پەیوەندیی هاوسێیەتی چاکیان تێکدا .. گوێمان لێیان دەبوو کە بەرودوا ڕایان دەگەیاند کە ئەوان دەربەست بە بەڵێنەکانی ڕێکەوتننامەکەی ئادار نین . هەر لە زۆر زووەوە ، بەندێك لە بەندە بنەڕەتی‌یەکانی ڕێکەوتننامەکەیان شکاند کاتێ کە سەرکردایەتی‌ی یاخی بوونی بە کرێ گیراویان لە ئەمەریکاوە بانگ کردە ئێران .. بارزانی بە کرێ گیراوو هەندێ کوڕی ئەویان ئامادە دەکرد بگەڕێنەوە ئێرانو چالاکی‌ی دوژمنانەیان لە دژی عیراق دەست پێ بکەنەوە بەڵام لای ئاغاکانی وەلی نیعمەتی مردو کوڕەکانیو سەرەکانی یاخی بوونی بە کرێ گیراو گەڕانەوە ئێرانو کردیان بە سەرشاری هەڕەشە کردن لە ئاسایشو یەکتیی نیشتمانی‌ی عیراق بە پشتیوانی‌یەکی ئاشکرای کاربەدەستانی ئیران .

هەموو کردەوەکانی کاربەدەستانی ئێران لەو ڕۆژەوە هاتوونەتە سەر حوکم هەتا ئەمڕو ، ئەوە دیاری دەکەن کە پەیوەندیی هاوسێیەتی تێك دەدەنو بالێنەکانی ڕێکەوتننامەی ئادار ناپارێزن ، لە بەر ئەوە ئەوان هەموو لێپرسراوی‌یەکی قانونیو کرداری دەکەوێتە ئەستۆیان لە بەتاڵ کردنەوەی ڕێکەوتننامەکەو کۆتا پێ‌هێنانی .

ڕێکەوتننامەکە – لە گەڵ ئەو بارە سەختانەدا کە عیراق لە کاتی مۆرکردنیا تێیدا بوو – لە سەر چەند بناخەیەکی هاوسەنگ دامەزرابوو ، واش دانرابوو کە تێكدانی هەر بناخەیەك لەم بناغانە تێكدانی گیانی ڕێکەوتننامەکە بێت .

لە بەر ئەوەش کە کار بەدەستانی ئێران لە سەرەتای حوکمیانەوە بەهۆی دەست تێوەردانی ئاشکراو بە غەرەزیان لە کاروباری ناوخۆی عیراق‌داو یارمەتی‌دانی سەرەکانی یاخی بوون – هەروەکو شا لە پێشوودا دەیکرد – کە بە لایەن ئەمەریکاو سەهیونیزمەوە پشت‌گیری کراون وە بە هۆی ئەوەوە کە زەوی‌یەکانی عیراق نادەنەوە کە ناچار بە هێز ڕزگارمان کردن ، من وا لە بەردەم ئێوەدا بڵاوی دەکەمەوە کە ئێمە ڕێکەوتننامەی ٦ی ئاداری ۱۹۷۵ لەلای خومانەوە بە دوا پێ‌هاتوو دادەنێین (ئەنجومەنی سەرکردایەتی‌ی شۆڕش بڕیارێکی بۆ ئەمە دەرکردووە).. ئیتر بەم جۆرە دەبێ پەیوەندی قانونی لە «شط العرب »دا بگەڕێنەوە ڕۆژگاری پێش ٦ی ئاداری ۱۹۷۵ ، ئەو شەتەش هەروەکو لە مێژوودا هاتووە بەناویشو بەڕاستیش دەبێتەوە بەعیراقیو عەرەبی ،لەگەڵ هەموو مافی بە کارهێنانی دەسەڵاتی تەواوی عیراق لێیدا .

برایان

عیراق لە پەیوەندیەکانیدا لەگەڵ هەموو جیهان ، ئیلتزامی تەوا شارەف مەندی هەیە بەرامبەر هەموو بەڵێنەکانی ، دیسان ئیسپاتی کردوە کە ناگونجێ بە هیچ جۆرو شێوەیەك هەڕەشەو دوژمنایەتیو دەستدرێژی بۆ سەر ڕێزو کەرامەتی قبوڵ بکات . گەلی عیراقو سوپای عیراق تەواو ئامادەی هەموو شەڕێکی ئارایانەن ، هەرچەندە قوربانی گران بێ لە پێناوی پاراستنی شەرەفو ڕێزدا .

بڕیاری مێژوویمان‌دا ، بە چەسپاندنەوەی دەستەڵاتی تەواومانی لە سەر خاكو ئاوەکمانو بەهێزوو تواناوە بەرامبەر هەر پەرپەچێك هەڵدەسوڕێین کە بەرووی ئەم بڕیارە ڕەوایەدا بوەستێ .

ئێمە بۆ ئێوەی دووپات دەکەینەوە ، هەروەك بۆ جیهانی دووپات دەکەینەوە ، وەك چۆن لەمەوبەر وابووین ، چاومان لە دامەزراندنی پەیوەندی دراوسێ باشی‌یە لەگەڵ وڵاتانی دراوسێ‌دا بەتایبەتی ئێران ، عیراق هیچ چاوی لەخاکی ئێران نەبڕیوە ،دیسان نیازمان نیە هەرگیز بەشەڕ پەلاماری ئیران بدەین یان بازنەی زۆران‌بازی بگەیەنینە دەرەوەی سنووری بەرگری کردن لە مافو ڕێزمانیو ئێمە بەوانە دەڵێین کە لە خۆبای‌بوون لە ئێران کوێری کردوونو ئارەزووی گومان لێ‌کراویان گەیاندونیەتیە ئەوەی بە نهێنیو ئاشکرا لە لایەن هێزەکانی ئیمپریالیو زایونیەوە ، هەڵسوڕێن ، پێیان دەڵێین لەسەریانە دەرس لە ڕۆژانی ڕابوردو وەرگرن کە سوپای ئازامانی (زین القوس)و (سیف سعد) مەخفەرەکانی سنووریان بە هەڵوێستی پیاوانی ئازا سەندەوە ، بانگیان دەکەین بۆ وەڵام‌دانەوەی دەنگی حەقو عەقڵ کە داوای پاراستنی دراوسێ باشی‌دەکا

لەگەڵ عیراقو نەتەوەی عەرەب ، تەنیا بەوە دەتوانن خزمەتی گەلەکەیان بکەن ئەگەر بەراستی دڵسۆزن بۆی ، هەر بەوەشی دەتوانن بیسەلمێنن شۆڕشگێڕنو نووکەری هێزەکانی ئیستعمارو زایونی نینو ڕەگەز پەرستو دواکەوتو نینو قین لە دڵو دوژمن نین بەرامبەر نەتەوەی عەرەب کە بیانەوێ فیتنەو ئاژاوە لەریزەکانیان بنێنەوەو دابەشو بێ‌هێزی‌بکەن بە پێی نەخشەی زایونو یەکگرتو لەگەڵیا وەك ئەنجام .

ئێمە لەبەردەم ئێوەو لەبەردەم نەتەوەی عەرەبو جیهاندا دەڵێین ، ئێمە پەردەی درۆزنیمان لە ڕووی ئەو تاقمە حوکم ڕەوایە دڕی کە لەئێرانە ، ئەو تاقمەحوکم ڕەوایە پەردەی دینی بەدرۆ بەکارهێنا بۆئەوەی لەسەر حسابی ڕێزی نەتەوەی عەرەبو سوودی بەرزی نەتەوەی عەرەب دەستەڵاتیان فراوان بکەنو فیتنەو ئاژاوەو کەرت بوون لەریزەکانیا بڵاوبکەنەوە ، لەپاڵ ئەو ڕۆژگارە گرانەشی کە نەتەوەی عەرەب پیا دەڕواو ئەو خەباتەی دژی زایونی دوژمنو هێزە ئیمپریالیەکان دەیکا .

پەردەی دین ، تەنیا پەردەیە بۆ داپۆشینی ڕەگەزپەرستی فارسیو قین لە دڵی بەرامبەر عەرەب ، ئەو تاقمە زیرەکانە بۆ ژیاندنەوەی گیانی ڕەگەزپەرستیو قینو ناکۆکی نانەوە لەناو گەلانی ناوچەکە بەکاری دەهێنن بۆ سوودی نەخشەی زایونی جیهانی جا ئەمە بزانن یان نەزانن .

هەندێ لایەن کە هەندێ هۆی جیاجیا دەیان – جوڵێنیو ئیستە نامانەوێ باسی بکەین ،دەڵێین خومەینی لە شا جیایە ، بۆ چی وا مامەڵەی لەگەڵ دەکەن ؟ ئێمەش دەڵێین ! بەدڵ حەزمان دەکرد خومەینی جیا بوایە لەشا لە ڕووی هەڵوێستیەوە بەرامبەر کاروباری نیشتمانیو نەتەوەیمانو بەتایبەتی بەرامبەر مەسەلەی داگیرکردنی خاکی عەرەب ، ماوەیەکی باشیشمان دایە تا ئەوە بسەلمێنی جیایە لەشا ، بەڵام ئەوو ئەوانەی لە حوکمدان ئەمڕۆ لە ئێران ، سەلماندیان لە چاوچنۆکیو هەڵوێستی ڕەگەزپەرستیان بەرامبەر عەرەب جیانین لەشا ، بە پێچەوانەی حەقەوە ، سووربون لەسەر بەرنەدانی ئەوخاکەی عیراق شاداگیری‌کردبوو ،سووربوون لەسەر بەرنەدانی دورگەکانی طنب الکبری ، وطنب الصغری وابو موسی ،هەتا ئەوبانگە وازە داگیرکاریانەیان نوێ‌کردەوە کەشا وازی لێ‌هینابوو لە ژێر هێزی دەستەڵاتی نەتەوەی عەرەب ،بەرامبەر بە عیراق نەیان‌ویست هەتا ئەو زەویانەش بدەنەوە کە شا بەپێی ڕێکەوتنی ۱۹۷٥ موافقەتی کرد لەسەر دانەوەیان .

برایان :

کاتێك کە بە ئازارەوە باس لە ڕەگەزپەرستێتی‌ی ڕژێم لە ئێرانو ، هەڵوێستە دوژمنایەتکاریەکانی دەکەین ، لەبیرمانەوە ناچێت کە بەریزەوە هەڵوێستی چاکەی ڕۆڵە نەبەردەکانی گەلانی ئێران لەبەرچاو بخەین ، لەمانەش فارس ، کە ئێمە سۆزو خۆشەویستیمان بەرانبەریانەوە هەیەو ، پەیوەندی دۆستانە لە گەڵیاندا دەبەستینو ، هیواداریین لەو مەینەتە کە ئێستا تیایدا دەژین ڕزگار بن .

ئێمە سلاوێکی گەرم ئاراستەی برا عەرەبەکانی ئەحواز دەکەین ، کە لە بارودۆخی لە ناوبردنو کوشتنو چەوسانەوەدا لە ژێر سایەی خومەینی دەناڵێنن زیاتر لەوەی کە لەکاتی خۆیدا لەزەمانی شاە دەیاناڵاندو .. سلاو لە خەباتکەرە کوردە بەشەرەفەکانو هەموو گەلانی دۆستی ئێران دەکەینو بۆیان دووپات دەکەینەوە،کە ئێمە چاوچنۆکی بستێك خاکیا نمان‌نی‌یەو لە خۆشەویستیو سۆزەوە زیاتر هیچ شتێکمان بەرانبەریان‌وە نی‌یە .

ئێمە هیوامان وایە کە ئێرانی دراوسێ سەربەستو سەربەخۆبێتو ، لە دەورە ئیجابی‌یەکەیدا بەشداری لە ناوچەکەو ، برووتنەوەی بێ‌لایەنو ، خەباتی گەلان دەکات لەپێناوی سەربەستیو سەربەخۆییو پێشکەوتندا .

برایان :

ئێمە بۆ جیهان دووپات دەکەینەوە ، لە کاتی خۆیدا کە عیراق کاروباری کەشتی‌یەوانی لە (شط العرب)دا ، بەپێی حەقی دەسەڵاتی پێش ئازاری ۱۹۷٥دا بەریوەی دەبرد . لێ‌هاتوویی‌و حەقیقیو لێپرسراوی بەرز لەمەدا سەلاندو .. عیراق -ئێستا – زیاتر لە توانایدایە ئەرکەکانی لەم بارەیەوە جێ‌بەجێ بکات و..ئێمە داوا لەلایەنە بەرپرسیارەکانو ، لەوانە لایەنی ئێرانی دەکەین ، ڕێزی دەسەڵاتی عیراق بگرێت بە «شط العرب »او ، بەپێ ی ئەمە سات‌و سەودا بکات .

برایان :

لە یەکێك لە کۆبوونەوە حزبی‌یەکاندا هاورێ‌یەك لێمی پرسی .. ئەو (یەدەگە مسۆگەرەیە) کە هەڵتان گرتوە چی‌یە بۆ ڕووبەڕوو بوونەوەی دوژمنایەتی‌ی گومان لێکراوی ڕەگەزپەرستی ڕژێمی تازە لە ئێراندا ؟

بەو هاورێ یەم ووت : سەرکردایەتی لە عیراقدا گەلی عیراقی وا ڕاهێناوە ، کە هەمیشە (یەدەکێکی مسۆگەری) هەبێت بۆ بەکارهێنانی لە ساتە مێژوویەکاندا بەرانبەر بەدوژمنان وەکو شتێکی کتوپڕی .. بەڵام من بەئێوەو ، هەموو عیراقی‌یەکانو، ڕۆڵەبە شەرەفەکانی نەتەوەی عەرەب دەڵێین کە یەدەگی‌بنەڕەتی (مسۆگەر)و لەروو کەبەنیسبەت پیلانو بەکرێگیراوە گومان تێگراوەکانەوە لە ئێراندا کە بە ئەقڵی دواکەوتوانەو پالپێوە ئەرانەی ڕەگەزپەرستانەوە دەڕواننە شتو ، ئێمە بەهۆیەوە ڕووبەرووی هەموو پیلانی دوژمنایەتکاری ئیستعمارو زایۆنیو ڕەگەزپەرستانە دەبینەوە ،گەلی مەزنی‌ی عیراقە بەگیانە ڕاستگۆیەکەی‌و ، ئامادەیی بێ لە ئەندازە بەدەری بۆ خەباتو قوربانی‌دانو ، خۆ بەستنەوە بەهێزەکەی بەمافە ڕەواکانی‌و ، هەڵهێنجانی‌ی کە لەپوورە بەرزە مێژوویەکەی .. کەلەپووری پەیامی مەزنی‌ی ئیسلامی‌یەوەو مێژووی ئەمری‌ی نەتەوەی عەرەب‌و ؛ گەورەیی عیراقو ... سوپای نەبەزی عراقمانە کە لەو گیانەوە هاتۆتە کایەوەو ، لە بیروباوەڕی شۆڕشەوە دەژێتو ، لەژیانو جەنگەکانیدا مێژووری ڕەونە قداری نەتەوەو مێژووی بەرزی عیراق ڕەنگدەداتەوە .

(یەدەگی مسۆگەر)و ئاسراوئێوەنو ، هەموو عیراقی‌یەکی نەبەزو بەشەرەف لە ئەفسەرو سەرباز لە سوپاکەمانو ڕۆڵەکانی گەلمان ژنوپیاو ، پیرو منداڵانەوە . ئەو گیانە بەشەرەفەی عەرەبەکانە کە دژی دەستدرێژیو تاڵانو چەوساندنەوەو کلکایەتی لە هەموو شوێنێکدا خەبات دەکەنو ڕەفزی مل کەچی داگیرکەری پۆخڵی فارس دەکەنو هەروەکو چۆن ڕەفزی داگیرکردنی زایۆنی دوژمن دەکەنو بەهەموو هێزو نەبەردی‌یەوە خەبات دەکەن دژی داگیرکردنی نارەوای زایۆنی بۆ فەلەستینو بەشی تری عەرەبەوە .

برایان :

سلاوی شەرەف مەندیو بەڵێن‌تان لێ‌بێ ... سلاوی چاکە ... سوپاسنان دەکەم بەرامبەر ئامادەبوونتان لەم کۆبوونەرە نائاساییەداو من دڵنیام گەلەکەمان کە بەدرێژایی مێژوو بەرگەی لێپرسینەوەی نیشتمانیو نەتەوەیی بەلێ‌هاتویی ئازایانە گرتوە ، لەسەر ئەورێ ڕەوە بەردەوام دەبێو دەوری ئیجابیو بەکاری لەم ناوچەیەو لەسەرووی دەولەتانەوە پتەو دەبێ.

عیراق هەمیشە قەڵایی پۆڵاینو خۆڕاگرتو دەبێ بەرووی هەموو داگیرکارو دەست درێژکاریدا عیراق هەمیشە مەرکەزی پالپشتی هەموو هێزێکی سەربەستی‌خوازو پێشکەوتنو خیر خواز دەبی لەجیهاندا عیراق هەمیشە قەلای نەتەوەی عەرەب دەمێنتەوە .

والسلام علیکم وارحمە الله وبرکاتە.